

Publikace ze zahraničních studijních cest – Slovensko

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úvod

Vážení čtenáři,
s potěšením Vám představujeme publikaci, shrnující poznatky získané v rámci zahraničních studijních cest na Slovensko, které byly realizovány v rámci projektu Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II.

Studijní cesta do Košic a okolí se uskutečnila v termínu 17. 6. – 23. 6. 2018. Studijní cesta do Nitra a Bratislavy se konala v termínu 8. 7. – 14. 7. 2018. Každé ze studijních cest se zúčastnilo 12 sociálních pracovníků a v uvedených dvou bžích navštívily celkem čtrnáct organizací realizujících činnosti sociální práce. Více se o obsahu cest a jednotlivých organizacích dozvíte na následujících stránkách.

Cílem této publikace je podělit se se čtenáři o zkušenosti a informace, které účastníci cest načerpali, možnosti, využití a případně překážky jejich aplikace či analogického využití v České republice. Obecně studijní cesty, jako forma dalšího vzdělávání, staví na přenosu dobré praxe mezi subjekty a případně i na uvědomění si příkladů špatné praxe, pokud je nevědomě v nějakém subjektu praktikována. V souladu s uvedeným přínosem bylo cílem studijních cest přivést do ČR příklady dobré praxe výkonu činností sociální práce, a to i ve vztahu k možnosti specializací v sociální práci nebo v oblasti měření či sledování efektivity a kvality výkonu sociální práce. Dále byly středem pozornosti podmínky výkonu sociální práce, odborná kvalifikace a celoživotní vzdělávání sociálních pracovníků.

Publikace obsahuje také příspěvky účastníků cest, tedy sociálních pracovníků, ve kterých shrnují svůj názor na realizaci studijní cesty i získané zkušenosti a možnosti jejich aplikování do praxe.

Váš tým Profíků II

Obsah

ÚVOD	1
PROJEKT SYSTÉMOVÁ PODPORA PROFESIONÁLNÍHO VÝKONU SOCIÁLNÍ PRÁCE II	4
SOCIÁLNÍ PRÁCE NA SLOVENSKU	7
STUDIJNÍ CESTA I. – KOŠICE A OKOLÍ	9
NAVŠTÍVENÉ ORGANIZACE	11
Organizace ETP Slovensko	12
Organizace Úsmev ako dar	13
Zařízení Domko	14
Zařízení Arcus	15
Dětský domov Zem detí Košice	16
Organizace Dorka	17
Organizace ReSocial	18
ZPĚTNÁ VAZBA ÚČASTNÍKŮ STUDIJNÍ ZAHRANIČNÍ CESTY – SOCIÁLNÍCH PRACOVNIC	21
Mgr. Markéta Vlková	22
Bc. Dana Sabó, DiS.	25
Bc. Jana Černá	28
Mgr. Alice Hynčicová	31
Mgr. Aneta Prokešová	34
Mgr. Petra Kusáková	37
Bc. Iveta Tluková, DiS.	40
Bc. Michaela Rábová, DiS.	42
Ing. Karolína Králová	45
Pavína Císařovská, DiS.	48
Ing. Vladislava Pešťáková	51
Mgr. Vladislava Knettig	54

STUDIJNÍ CESTA II. – BRATISLAVA A NITRA	57
NAVŠTÍVENÉ ORGANIZACE	59
Organizace Návrat	60
Domov sociálních služeb pro děti a dospělé – Integra	61
Středisko Retest	62
Organizace Slniečko	63
Organizace Storm	64
Diecézní charita Nitra – noclehárna sv. Rafaela a hospic Dom pokoja a zmieru u Bernadetty	65
Fakultní nemocnice Nitra	66
ZPĚTNÁ VAZBA ÚČASTNÍKŮ STUDIJNÍ ZAHRAČNÍ CESTY	
– SOCIÁLNÍCH PRACOVNIC	69
Bc. Markéta Toběrná	70
Mgr. Adriana Ingrová, DiS.	73
Soňa Škvareninová, DiS.	76
Pavlna Trpáková	79
Mgr. Ivana Kouřilová	82
Bc. Petra Křížová, DiS.	85
Eva Rosecká, DiS.	88
Jana Šůchová, DiS.	91
Eliška Romanová	93
Bc. Zdena Altmanová, DiS.	96
Mgr. Svatava Polášová	99
Mgr. Monika Kaštanová	102
ZÁVĚR	105
KONTAKTY	106
POUŽITÉ ZDROJE	108

Projekt systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II

Období realizace projektu: 2016–2020

Projekt Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II (dále jen „projekt Profici II“), reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751, je součástí Operačního programu Zaměstnanost Evropského sociálního fondu a plynule navazuje na svého předchůdce stejného názvu. Jeho hlavním cílem je profesionalizace výkonu sociální práce v České republice, a to prostřednictvím zvyšování odborných kompetencí sociálních pracovníků.

Dalšími cíli jsou posílení profesní identity sociálních pracovníků a zlepšení mediálního obrazu sociální práce ve společnosti, stejně jako zvýšení povědomí o možnostech sociální práce ve prospěch klientů.

Cílová skupina: sociální pracovníci, nepřímo široká veřejnost

Hlavní cíle: podpora profesionalizace výkonu sociální práce v ČR a pozitivní propagace profese

Aktivity projektu jsou primárně směřovány k sociálním pracovníkům aktivně vykonávajícím činnosti sociální práce na území ČR v souladu s ustanovením §109 a §110 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a nepřímo i k široké veřejnosti.

Plánované akce v rámci projektu:

- 2. Workshop – září 2019
- 3. odborný seminář – konec listopadu 2019
- Konference pořádaná u příležitosti Světového dne sociální práce – 17. března 2020
- Závěrečná konference – červen 2020

Další aktivitou v projektu je databáze sociálních pracovníků

Cílem je vytvoření pilotního modelu aplikace databáze určené k registraci sociálních pracovníků, ke zveřejňování novinek, doporučených postupů, inzercí apod.

V rámci projektu jsou a budou realizovány níže uvedené klíčové aktivity:

Posílení kompetencí sociálních pracovníků

- Aktivita je zaměřena na vytvoření prostoru pro odborné diskuze a zvyšování odborných kompetencí sociálních pracovníků. Jedná se hlavně o řešení odborných otázek a etických dilemat vyplývajících z každodenní praxe sociálních pracovníků a témata související s aktuálním rozvojem a inovacemi v sociální práci.
- Konference pořádané u příležitosti Světového dne sociální práce, odborné semináře, workshopy, Jarní/Podzimní škola sociální práce, vzdělávací program zaměřený na mediální dovednosti, zahraniční studijní cesty (Slovensko – Košice, Bratislava a Nitra).
- Odborná knihovna.

Pilotní nastavení a ověření v oblasti profesního růstu sociálních pracovníků, v oblasti kvality a efektivity výkonu sociální práce a vytvoření databáze sociálních pracovníků.

- V rámci této aktivity budou navrženy podmínky pro získání profesních stupňů specialista a všeobecně uznávaný odborník, a to na úrovni klientské a neklientské.
- Bude vytvořen pilotní model Databáze sociálních pracovníků, který umožní registraci sociálních pracovníků, v rámci které současně dojde k ověření odborné způsobilosti sociálního pracovníka.
- Aktivita se věnuje také kvalitě v sociální práci a efektivitě výkonu sociální práce.

Osvěta / Mediální obraz sociální práce

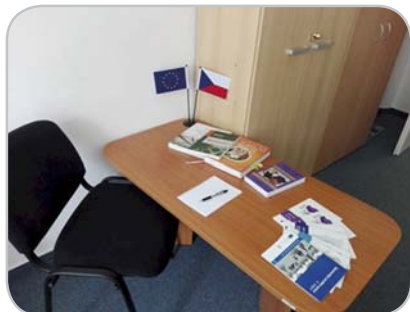
- Cílem této aktivity je pozitivní propagace sociální práce za účelem rozšíření povědomí o jejích možnostech, tj. o podpoře a pomoci, kterou sociální pracovník může a umí nabídnout klientovi (i potenciálnímu), a zároveň tím podpořit osvětu sociální práce.
- V pravidelných intervalech jsou vydávány články a publikace, které odrážejí činnosti tohoto projektu a zaměřují se na aktuální témata v oblasti výkonu sociální práce.
- Články: – na www.socialninovinky.cz
  - v elektronickém časopise Sociální práce/Sociálna práca
  - v Listech sociální práce
- Sešity sociální práce
- Sborníky z konferencí
- Publikace ze zahraničních studijních cest
- Plakáty sociální práce s odbornou veřejností nominovanými sociálními pracovníky.
- Televizní a radiové spoty.
- Videospoty.

Evaluace projektu

- V rámci aktivit projektu bude zhotovena evaluační studie s cílem zhodnotit dosažené výsledky a krátkodobé dopady. Evaluační aktivity a zpracování studie probíhají průběžně po celou dobu realizace projektu.

Věříme, že Vás publikace, popisující sociální situaci na Slovensku zaujala a pokud o ni máte zájem i v tištěné podobě, můžete si pro ni zajít do naší **Odborné knihovny** projektu. Knihovna sídlí na adrese Na Manínách 876/7, Praha 7 - Holešovice, 4. patro, kancelář 24 B – na recepci Vás nasměrují. V knihovně naleznete spoustu zajímavých, jinak těžko dostupných titulů týkajících se sociální práce. Seznam všech knih naleznete na webové stránce <http://www.budmeprofi.cz/knihovna/>. Prosíme Vás – čtenáře, abyste se před návštěvou ohlásili a oznámili přibližný čas, kdy Vás můžeme očekávat na kontaktech: Mgr. Lucie Mičínová a Bc. Kristýna Dubinová (viz další strana sborníku). Součástí odborné knihovny je nově také studovna, kterou můžete využít k prostudování publikací, zejména těch, které jsou určeny pouze k prezenčnímu zapůjčení.

*Děkujeme
Váš tým Profíků II*

SOCIÁLNÍ PRÁCE NA SLOVENSKU

Mgr. Katarína Sedlářová, Ph.D.

Po roce 1989 nastaly v Československé republice zásadní změny v politické, ekonomické a sociální oblasti. Už v roce 1990 byl připraven scénář sociální reformy – jakýsi program postupu reforem v jednotlivých částech československého systému sociální ochrany. V rámci tohoto scénáře se předpokládala reforma celého sociálního systému a jeho přetvoření do moderního systému sociální pomoci, přičemž se pracovalo s konceptem tzv. záchranné sociální sítě. Ten měl sloužit k zajištění minimálního příjmu obyvatel a k odstranění nebo alespoň eliminaci negativních sociálních důsledků „transformačního šoku (nepřípravenost systému sociální péče na změnu, obavy jak klientů, tak jejich rodin ze změny, nedostatečná kapacita nově zavedených služeb apod.)“.

Také sociální práce, jako praktická disciplína i vědní obor, vstoupila do fáze novodobého etablování se na Slovensku po roce 1989. Tedy v období důležitých společenských a sociálních změn, které významně ovlivnily každodenní život obyvatel Slovenska.

Nelze opomenut ani skutečnost, že v roce 1997 byla vytvořena odborná iniciativa pod vedením prof. Anny Tokárovej na přípravu založení Asociace vzdělavatelů v sociální práci na Slovensku.

V současné době je na Slovensku sociální práce vnímána jako samostatná oblast poznání i praktické činnosti a je jí přisuzováno důležité místo ve společnosti. Vyjádření sociální solidarity je přímo úměrné etické a morální vyspělosti dané společnosti.

Od 1. ledna 2015 upravuje výkon sociální práce na Slovensku zákon č. 219/2014 Z.z., o sociální práci a o podmínkách na výkon některých odborných činností v oblasti sociálních věcí a rodiny a o změně a doplnění některých zákonů. Do doby účinnosti tohoto zákona na Slovensku neexistovala žádná komplexní úprava podmínek výkonu sociální práce, což mimo jiné způsobilo zkreslený pohled veřejnosti na tuto profesi. Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny SR (dále jen MPSVR) proto připravilo za pomoci odborné veřejnosti zákon, od kterého si mimo jiné slibuje posílení statusu sociálních pracovníků.

Od účinnosti zákona, pokud nejsou uplatněna přechodná ustanovení, může činnosti sociální práce vykonávat pouze osoba s vysokoškolským vzděláním získaným v oboru sociální práce, když na úrovni magisterského studia lze vykonávat povolání sociální pracovník a na úrovni bakalářského studia lze vykonávat povolání asistent sociální práce.

Zákon č. 219/2014 Z.z. dále upravuje např. výkon samostatné praxe sociálního pracovníka, vzdělávání, podmínky pro výkon některých specializovaných činností a akreditaci studijních oborů.

Součástí zákona jsou také ustanovení o zřízení profesní organizace – Slovenské komory sociálních pracovníků a asistentů sociální práce. Zákon upravuje její postavení a působnost. Kromě plnění standardních úkolů profesní organizace působí např. v oblasti etiky povolání, budování kreditu profese, plní úkoly směrem ke členům komory a ověřuje plnění podmínek pro výkon samostatné praxe sociálního pracovníka.

Sociální práce je na Slovensku mimo rezort práce, sociálních věcí a rodiny vykonávána i v rezortu zdravotnictví, spravedlnosti, vnitra či školství. Nejvyšší počet sociálních pracovníků působí v oblasti sociálních služeb, sociálně-právní ochrany dětí a sociální kurately, v oblasti kompenzací těžkého zdravotního postižení, ale i v dávkových systémech.

**STUDIJNÍ CESTA I.
KOŠICE A OKOLÍ**

Romská osada Rankovce

Organizace Dorka – projekt Dorka bag

NAVŠTÍVENÉ ORGANIZACE

- Organizace ETP Slovensko
- Organizace Úsmeu jako dar
- Zařízení Domko
- Zařízení Arkus
- Dětský domov Zem dětí Košice
- Organizace Dorka
- Organizace ReSocial

Organizace ETP Slovensko

Organizace ETP Slovensko – Centrum pro udržitelný rozvoj, působí na východním Slovensku. Zabývá se ověřováním inovativních přístupů, které jsou používány při práci s cílovou skupinou – společensky znevýhodněnými osobami a etnickými minoritami. V obci Rankovce jsou v rámci uvedených cílových skupin poskytovatelem těchto služeb:

- Předškolní příprava – není součástí MŠ – nultý ročník, který je od září 2018 povinný. Děti mají k dispozici romského asistenta.
- Mentoring a on-line mentoring. Jeden mentor má na starosti vždy minimálně dvě děti. Důležité je vytvoření pozitivního vztahu mezi mentorem a dítětem, který je předpokladem pro úspěšný mentoring. Mentor děti doučuje, píše s nimi domácí úkoly, bere je na výlety, do kina apod. On-line mentoring spočívá v komunikaci mezi mentorem a „chráněncem“ pomocí sociálních sítí. On-line mentor má vždy jen jednoho „chráněnce“.

V roce 2018 dvě z dětí, kterým organizace poskytuje své služby, ukončily středoškolské vzdělání složením maturitní zkoušky. Pro organizaci i podporované děti se jedná o velký úspěch, kterého v historii organizace bylo dosaženo poprvé.

Nezisková organizace ETP Slovensko spolupracuje také s dalšími organizacemi v regionu, včetně okolí. V rámci poskytování činností jsou uplatňovány principy tzv. feuersteinova vzdělávání, jehož motto je: „Nic není špatně, vše je možné opravit“. Organizace také realizuje řadu projektů, např. projekt „Z chatrče do 3E domu“, který spočívá v tom, že rodina, která si chce postavit dům, musí šetřit 50 eur měsíčně po dobu 1 roku. Poté mohou zakoupit pozemek a dostanou „půjčku“ na materiál na stavbu domu a mohou svépomocí začít stavět. Projekt je realizován např. i v romské osadě.

Organizace Úsmev ako dar

Organizace se zabývá péčí o rodinu a náhradní rodinnou péčí. Jejich moto zní: „...aby každé dítě mělo rodinu“. V několika pobočkách, které má organizace po celém Slovensku a dokonce jednu i na Ukrajině, pracuje 60 zaměstnanců a přes 300 dobrovolníků. Dále organizace zřizuje „Dorky“ – centra pro obnovu rodiny. Síť jejich poboček tvoří největší síť působící v oblasti práce s rodinou a dětmi na Slovensku. V roce 2017 poskytli náhradním rodinám 2 767 poradenských služeb, pracovali se 228 náhradními rodinami a pomohli 273 dětem v náhradních rodinách.

Organizace pracuje ve třech krocích:

1. Zajistit **péči ve vlastní rodině** – podpořit rodinu, vyhnout se odebrání dítěte z rodiny, pokud je to možné.
2. **Příbuzní** – pokud se nemohou o dítě starat biologičtí rodiče, hledají pečovatele mezi příbuznými – probíhá pomocí programu „setkání rodinného kruhu“.
3. **Náhradní rodina** – připravují profesionální rodiče, pěstouny a další osoby na přijetí dítěte, pobyt dítěte v rodině, ale i na dobu, kdy od rodiny bude dítě odcházet. Profesionální rodiče jsou zaměstnanci dětských domovů. Bez absolvování vzdělávání v organizaci Úsmev ako dar nebo jiné, která toto vzdělávání nabízí, se zájemci nemohou přihlásit do výběrového řízení na tuto pozici.

Na Slovensku platí, že dítě do 6 let musí být umístěno v rodinné péči. Tedy do dětských domovů mohou být děti umísťovány až po dovršení tohoto věku.

Nejčastější problém rodin, kterým je bydlení, se organizace rozhodla řešit pořízením domů pro své klienty, na jejichž výstavbu si zajistili finanční prostředky ve spolupráci s nadací DeDo.

Zařízení Domko

Domov sociálnych služieb – „Domko“, provozuje následující sociální služby pro osoby se zdravotním postižením:

- Denní stacionář – kapacita 62 klientů
- Týdenní stacionář – kapacita 10 klientů
- Raná péče

Věkový průměr klientů organizace se pohybuje v rozmezí od 19 do 57 let, přičemž nejčastějším zdravotním postižením klientů jsou poruchy autistického spektra, Downův syndrom, dětská mozková obrna a mentální retardace.

Klienti jsou ve službách vždy rozděleni do několika skupin po cca 6–9 členech. Každá skupina se pak zaměřuje na jednu činnost – např. keramiku, hudbu, pletení z pedigu nebo výrobu svíček. Organizace uvádí, že tento způsob práce je pro její klienty nejvhodnější. Domko realizuje také tzv. „tréninkové zaměstnání“, a to na vrátnici podniku. Zde se klienti s podporou zaměstnanců organizace učí zejména přepojovat telefony, otevírat bránu, vítat hosty apod.

Každý den má v organizaci svůj režim. Ráno zasedá komunita, kterou si vedou klienti, a ve zbytku dopoledne pracují ve skupinách. Po obědě je čas na chvíli odpočinku a poté si organizují klienti svůj volný čas sami. Většina tuto dobu využívá ke sportu. Klienti Domka se také účastní mnoha závodů, paralympiád a speciálních olympiád pro osoby se zdravotním postižením, na nichž se umisťují na předních místech.

Domko samo je spoluorganizátorem mnoha kulturních i sportovních akcí pro osoby s postižením, snaží se integrovat své klienty do společnosti a sami jsou také otevřeným domovem pro každého, kdo má chuť se zapojit. V Domku vedou své klienty k odpovědnosti za sama sebe, dávají jim možnost se svobodně rozhodnout a respektují jejich přání.

Zařízení Arcus

Arcus je největším pobytovým zařízením pro seniory na Slovensku. Zřizovatelem je Košický samosprávný kraj.

Poskytují tyto sociální služby:

- Domov pro seniory – kapacita 80 lůžek
- Specializované zařízení pro seniory – kapacita 140 lůžek, především pro osoby s Alzheimerovou chorobou, Parkinsonovou chorobou a demencí
- Ambulantní službu – kapacita 10 míst

Přesto, že Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny na Slovensku upřednostňuje snižování počtů lůžek v jednom zařízení (optimálně by mělo být maximálně 40 lůžek na jednu službu), je dle slov pana ředitele Arcus kvalitním zařízením, které splňuje veškeré standardy kvality podle zákona č. 448/2008 Z.z., o sociálních službách. Arcus nabízí klientům ubytování ve dvoulůžkových (101) a jednolůžkových (18) pokojích.

V zařízení pracuje celkem 161 zaměstnanců, zdravotnického personálu je nejvíce. Sociální úsek má 6 sociálních pracovníků, které se věnují jak administrativě, tak přímé práci s klienty. Kromě poskytování základního sociálního poradenství pro klienty zařízení včetně jejich blízké rodiny si sociální pracovníci připravují program na různé aktivizační činnosti (trénink paměti, pohybové a taneční aktivity, zpěv, duchovní činnost, divadlo, výtvarná činnost) a vyhledávají různé příležitosti, kde se klienti mohou realizovat – pěvecká vystoupení apod.

Zařízení disponuje také rehabilitačním bazénem, vířivkou, saunou, snoezelen místností a reminiscenční místností. Dále poskytují masáže, magnetoterapii, ultrazvuk, laser, elektroléčbu a canisterapii.

Arcus je také jedním z kontaktních míst Slovenské Alzheimerovy společnosti.

Dětský domov Zem detí Košice

Od 1. 1. 2019 se změnou zákona o sociálně-právní ochraně dětí a o sociální kuratele dospělých, byly přejmenovány dětské domovy na Centra volného času pro děti a rodiny.

Centrum pro děti a rodiny ZEM DETÍ-KOŠICE n. o. je soukromá organizace se současnou kapacitou 30 dětí bez závažných poruch chování a zdravotních komplikací. Děti jsou umístěné buď do dvou satelitů/domků, které mají každý kapacitu 10 míst (děti od 6–18 let) nebo do profesionálních náhradních rodin, kde jsou umístované děti do 6 let. V roce 2018 byla kapacita domova plně obsazena.

Většina dětí, které jsou do domova umístěny, jsou romského etnika. I když je domov malý a momentálně organizace řeší žádost o dotace na rekonstrukci, děti zde mají vše potřebné. Domov je financován ze státního rozpočtu a prostřednictvím různých projektů.

V centru pracuje přibližně 15 zaměstnanců – ředitelka, vedoucí centra, sociální pracovnice, vychovatelky atd. Vychovatelky pracují na denní a noční směny, vždy po jedné vychovatelce.

I v případě krizové potřeby je dítě přijato do centra a je mu zajištěna prvotní nezbytná hygiena, strava a ubytování. Nutné dokumenty jako je rodný list a rozhodnutí soudu zajišťuje Úřad práce, pod který na Slovensku spadá i sociálně-právní ochrana dětí. Úřad práce také zajišťuje sociální anamnézu dítěte a určuje, do kterého zařízení bude dítě umístěno. Konkrétní zařízení pak má pak povinnost přidělené dítě přijmout.

V centru se pracuje i s rodinou dítěte. Do dvou týdnů od přijetí dítěte by měla proběhnout tzv. rodinná konference, která se zaměřuje na sanaci rodiny a jejím cílem je, aby se dítě mohlo zpět do rodiny vrátit.

V organizaci pracují celkem 4 vychovatelky, které pracují na denní a noční směny, vždy po jedné vychovatelce a 1 sociální pracovnice.

Organizace Dorka

Neziskové centrum Dorka je zřízeno organizací Úsmev ako dar a Nadací DeDo. Zařízení má 4 části:

1. Azylový dům – pro rodiny s dětmi – 65 klientů
2. Azylový dům – pro mladé dospělé – kapacita 5 klientů
3. Dům na půli cesty – pro mladé dospělé – kapacita 25 klientů
4. Krizové středisko – kapacita 30 dětí, z toho 20 dětí v profesionálních rodinách

Sociální služba – dům na půli cesty má kapacitu 25 klientů ve věku 18–25 let. Klienti jsou nazýváni příjemci a poskytuje se jim individuální a skupinová pomoc. Ta se vzájemně doplňuje. Často se zde ocitnou mladí lidé po ukončení náhradní rodinné péče, klienti z dětských domovů nebo jiné formy náhradní rodinné či ústavní péče. Při individuální práci nejprve musí dojít ke kontaktu klienta se sociální službou, to znamená podání žádosti o poskytnutí služby a osobní pohovor. Poté je klient přijat, stanoví se klíčový pracovník a program podpory (např. zařídit sociální dávky, podpora při hledání práce i ubytování).

Individuální práce pokračuje ve 4 fázích:

1. posouzení situace klienta,
2. práce na individuálním plánu,
3. realizace plánu,
4. vyhodnocení – do jaké míry byly dosaženy cíle (dotazník hodnocení spokojenosti, tvořivé a zábavné aktivity na získání zpětné vazby).

Skupinová práce probíhá v oblasti vzdělávání, volného času a pracovních zručností.

Organizace ReSocia

Nezisková organizace ReSocia poskytuje činnost již 13 let. Nyní disponuje 8 zařízeními na východním Slovensku s celkem 50 zaměstnanci, kteří pracují se 150 klienty.

Organizace provozuje čtyři resocializační střediska s celkovou kapacitou 70 míst a poskytuje sociální služby:

- 2 zařízení podporovaného bydlení,
- zařízení ošetrovatelské péče,
- dům na půli cesty.

Resocializační středisko v Petrovcích má kapacitu 30 klientů, převážně mužů ve věku 19–62 let. Cílovou skupinou jsou lidé s látkovými i nelátkovými závislostmi, často ve spojení s duševními poruchami, např. schizofrenií. Do resocializačního střediska přicházejí klienti dobrovolně. Podmínkou pro přijetí je absolvování detoxu.

Klienti mají přesně stanovený denní režim. Od půl osmé se koná komunita, kde se rozdělí činnosti na farmě (péče o hospodářská zvířata, práce na zahradě), které jsou hlavní částí resocializačního programu. Po poledním odpočinku se v půl druhé konají setkání se sociálním pracovníkem, psychologem nebo pedagogem. Jednou měsíčně klient společně se sociálním pracovníkem sestavují individuální plán rozvoje na následující měsíc a hodnotí měsíc minulý, zda došlo k naplnění všech stanovených cílů či je třeba některé přesunout do dalšího období nebo změnit.

Pobyt v resocializačním středisku trvá zpravidla 2 roky, může být zkrácen nebo prodloužen podle potřeby.

Pobyt ve středisku má 4 fáze. První fáze trvá 3 měsíce a dochází během ní k adaptaci klienta na podmínky střediska. Druhá a třetí fáze se nazývají přechodná. Klienti jsou v této fázi připravováni na osamostatnění, upevňuje se jejich motivace, sebehodnocení a smysl života. Poslední, 4. fáze, spočívá v zaměstnání za podpory zaměstnanců.

Domov sociálních služeb Domko

Dětský domov Zem dětí Košice

Luník IX

Obchod v romské osadě Rankovce

Reminiscenční místnost v domově seniorů

**ZPĚTNÁ VAZBA
ÚČASTNIC STUDIJNÍ ZAHRANIČNÍ CESTY
– SOCIÁLNÍCH PRACOVNIC**

Mgr. Markéta Vlková

V sociálních službách působím 12 let a vždy jsem pracovala v pobytové sociální službě pro seniory. Posledních šest let pracuji jako sociální pracovníce v soukromém zařízení poskytujícím službu domova se zvláštním režimem. Cílovou skupinou našeho zařízení jsou především osoby s různými typy demence a osoby s Huntingtonovou chorobou.

K přihlášení na studijní cestu na Slovensko mě vedlo především mé přesvědčení o tom, že na Slovensku je sociální práce dál než v České republice. Má očekávání spočívala v ověření úrovně sociální práce na Slovensku a zároveň také v získání informací o jiných typech činností sociální práce než těch, které znám a běžně vykonávám. Očekávala jsem, že díky zahraniční zkušenosti dojde k posílení mých odborných kompetencí a také k posílení profesního uvědomění.

Nejdůležitější přínosy studijní cesty

Díky navštíveným zařízením jsem měla možnost více se zorientovat v problematice sociální práce v oblastech, které znám jen teoreticky nebo z doslechu a v praxi jsem se s nimi dosud nesetkala.

Zajímavé bylo podívat se do pobytové sociální služby, která se věnuje stejné cílové skupině, se kterou pracujeme v zařízení, kde jsem zaměstnána a porovnat tak rozdíly. Velmi mne překvapil způsob financování sociálních služeb na Slovensku a také výše platů sociálních pracovníků a pracovníků v sociálních službách. Díky tomu jsem měla možnost uvědomit si, že v naší republice není situace v odměňování pracovníků až tolik zlá, jak se jeví, a máme si čeho vážit.

Metody, techniky a postupy

Sociální práce na Slovensku je hodně podobná té naší. Konkrétně mne zaujal např. způsob individuálního plánování v zařízení Dorka. Jejich propracovaný dotazníkový systém určený pro sběr anamnestických a biografických údajů od klienta byl velmi podrobný a srozumitelný. Stejně tak byl zajímavý i způsob vzdělávání klientů a pracovní terapie. V zařízení Domko mě zaujal propracovaný systém aktivizačních technik a aktivizace klientů (viz. kapitola o navštívených organizacích).

Rozdíly sociální práce v České republice a na Slovensku

Jak jsem již uvedla, za zásadní rozdíl považuji způsob financování sociálních služeb. Konkrétně bych zmínila určité dotace, příspěvky na péči a úhradu od zdravotních pojišťoven za poskytovanou zdravotní péči v pobytové sociální službě.

Stupně závislosti na péči druhé osoby má Slovenská republika rozděleny do šesti stupňů a v pobytové sociální službě se poskytuje péče klientům ve čtvrtém, pátém a šestém stupni závislosti na péči. Zajímavé je dále to, že příspěvek na péči na Slovensku nepatří a není vyplácen klientovi. Pobytové zařízení dostává od krajského úřadu dotaci na lůžko a její výše souvisí s náročností cílové skupiny.

Zdravotní pojišťovny platí za úkony zdravotní péče paušál a úhrada tedy neodpovídá skutečně poskytnuté péči.

Další odlišností a pro mne zajímavostí je to, že sociální pracovník zařízení si sám neprovádí sociální šetření a klienti jsou do zařízení přiřazováni nadřízeným orgánem – tedy

např. Košickým samosprávným krajem, kde fungují posudkový lékař a posudkový sociální pracovník, kteří zájemce přidělují konkrétní sociální službě.

Určitě bychom našli ještě řadu dalších odlišností, ale tyto pro mne byly nejdůležitější.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta mi přinesla vše, co jsme od ní očekávala. Měla jsem možnost porovnání rozdílů sociálních služeb, které mi jsou blízké, a měla jsem i příležitost získat informace o cílových skupinách a metodách sociální práce, které mi dosud nebyly známy.

Studijní cesta mne obohatila a získala jsem díky ní nadhled nad některými problémy praxe, přivezla si poznatky, které bych chtěla zavést do své pracovní praxe (především výše zmíněný dotazníkový systém) a určitě pro mne byla přínosná v oblasti psychohygieny a posílení profesního uvědomění.

Organizace cesty, zařízení vybraná k exkurzím a celkový průběh studijní cesty mne zaujal. Doporučuji podobné cesty všem sociálním pracovníkům, kteří se hrdě hlásí k profesi a chtějí být lepšími sociálními pracovníky.

Bc. Dana Sabó, DiS.

Pracuji jako sociální pracovnice na Úřadu práce ČR v agendě příspěvku na péči, v rámci které provádím sociální šetření v klientově přirozeném sociálním prostředí. K účasti na zahraniční studijní cestě jsem byla motivována snahou zjistit, zda se v České republice a na Slovensku liší podmínky pro výkon sociální práce, a to nejen u osob se zdravotním postižením, ale i u osob se zdravotním či sociálním znevýhodněním.

Přínosy studijní cesty

Za velmi důležitý přínos pro kvalitní a efektivní výkon sociální práce považují skutečnost, hovoříme-li o zařízení sociálních služeb, že všechna zařízení mají vybudován v poměru k počtu klientů a typu cílové skupiny početný tým profesionálů. V zařízeních zaměřených na práci s dětmi velmi úzce pracují nejen s dětmi, ale také s jejich nejbližší rodinou, a to hlavně v oblasti vzdělávání dětí, v zajištění sociálního zázemí, tedy v oblastech běžného života a kvality současného bydlení nebo při pořízení bydlení vlastního, a to formou spořicího programu centra, případně i mikropůjčkového programu. Za vynikající vnímám umístování dětí do 6 let věku přímo v profesionálních pěstounských rodinách, a to bezprostředně po jejich odnětí z rodiny.

Měření kvality a efektivity

Ověřením kvality a efektivity výkonu sociální práce jsou ekonomické výstupy a výstupy na základě úspěšnosti školní docházky, případně vypracování zprávy o činnosti, vedení „deníku sociálního pracovníka“, spisová dokumentace každého klienta nebo elektronická evidence. Kvalitu mohou, i když pouze omezeně, dokazovat například zápisy z rozhovorů s rodiči nebo klienty, kdy je sledován názor na klientův pokrok ve sledovaných schopnostech a situacích (tzv. dotazníky spokojenosti). V resocializačním zařízení probíhá hodnocení uplynulého měsíce interním bodovacím systémem. V zařízení AR-CUS je vydáván vlastní časopis, v němž se 2x ročně vyhlašuje „Anketa spokojenosti“¹, ve které se klient může vyjádřit k jakékoli činnosti zařízení, se kterou je, nebo není spokojen. Některá zařízení jsou pravidelně kontrolována Ústředím práce a sociálních věcí rodiny, časté jsou také kontroly mimořádné, zejména na základě anonymních podání. Kontroly činnosti provádí také okresní prokuratura. Důkazem o kvalitě služby je však jedině získaná akreditace, kterou služba dostává vždy na určitou dobu a poté se musí znovu prokázat, aby jí byla akreditace opět udělena.

Ve všech navštívených organizacích na pozici sociálního pracovníka pracují zaměstnanci s vysokoškolským vzděláním v oboru sociální práce nebo pedagogika, případně s teologickým vzděláním dle zákona č. 448/2008 Z. z., o sociálních službách.

1 Poznámka vydavatele: Spokojenost klienta nemusí nutně znamenat kvalitu poskytované služby. Spokojený klient může být ten, se kterým sociální pracovník nepracuje, protože o to klient nemá zájem, a naopak nespokojený ten, se kterým sociální pracovník intenzivně pracuje a snaží se mu pomoci vyřešit jeho situaci, o což ale klient nemusí mít zájem.

Celkové hodnocení studijní cesty

Můj názor na studijní cestu je takový, že jsem snad nejen já, ale i ostatní účastníci na byla dojmu, že na Slovensku je do přímé práce s klientem zapojeno nesrovnatelně více sociálních pracovníků, případně dalších odborných zaměstnanců než v ČR, čímž klesá jejich zatížení administrativou a zbývá více prostoru pro přímou práci s klientem. Kladou důraz zejména na to, aby si klient sám přál změnu a byl ochoten na sanaci své životní situace participovat. V takovém případě mu pak stát prostřednictvím všech nástrojů a zařízení, které se danou problematikou zabývají, poskytne maximální pomoc. Role státu i těchto zařízení pak nespočívá primárně ve finančním zabezpečení klienta a dále v „ponechání ho jeho osudu“, ale hlavně v tom, aby stát i zařízení byly klientovi nápomocni v jeho snaze o zlepšení kvality svého života při maximální možné klientově participaci na celém procesu. Klient si pak finanční, materiální i sociální pomoci více váží a je větší pravděpodobnost, že do budoucna nebude závislý výhradně na pomoci státu.

Pro mou praxi byla studijní cesta z mého pohledu více než užitečná.

Bc. Jana Černá

V sociálních službách pracuji již od roku 1989. Nejdříve jsem pracovala v organizaci, kde jsem začínala jako pracovnice v sociálních službách. Po dokončení kvalifikačního vzdělání jsem od dubna 2014 pracovala na pozici sociálního pracovníka pro pobytovou odlehčovací službu a denní stacionář pro seniory.

V září 2016 jsem začala pracovat pro organizaci Sociální služby Starý Jičín jako vedoucí a sociální pracovnice pro terénní pečovatelskou službu. Cílovou skupinou jsou osoby od 19 let (tělesně a zdravotně postižené), momentálně převažuje věková skupina seniorů.

Od studijní cesty jsem určitě očekávala seznámení s nastaveným systémem poskytování sociálních služeb v Slovenské republice, přímou praxi a samotný provoz v organizacích poskytujících sociální práci, zejména v sociálních službách – jak se s tím v tomto východním regionu „potýkají“, jak se snaží řešit problémy, které jsou, jak je mi známo, zde výraznější, než v jiných částech Slovenska.

Měření kvality výkonu sociální práce

Každý z navštívených poskytovatelů sociálních služeb má kvalitu a její měření nastaveno vlastním způsobem. Všichni víceméně vycházejí z výstupů přímé péče/výsledků práce organizace – jejich zpětné vazby. A to například výročními zprávami, vlastními nastavenými pravidly a metodikami, dodržováním podmínek akreditace, standardy kvality, výročními schůzemi, interním časopisem, dotazníky, anketami, zpětnou vazbou od klientů/rodin, pohovory s klienty/celou rodinou, podporou rodin, podporou své práce odborníky, prací s dobrovolníky nebo interními hodnotícími systémy, kdy pracovníky hodnotí klient.

Nastavení kvality sociální služby probíhá například nastavením projektů, spoluprací s klienty – rodinami, rozvojem sociálních a pracovních zručností klientů, zapojení se klientů do pracovního procesu, nastavením pracovních pravidel pro práci s klienty – metodik – postupů práce, dotazníky, anketami.

Specializace sociální práce

Na Slovensku mají pouze dvě specializace – „Sociální posudkovou činnost“ a „Sociální kuratelů“. Jiné další specializace pro sociální pracovníky nemají. Povinnost dalšího vzdělávání je stanovena v zákoně č. 219/2014 Z. z., o sociální práci, ale oproti České republice není stanovena povinný rozsah hodin – vzdělávání zabezpečuje zaměstnavatel sociálního pracovníka.

Zásadní rozdíly v podmínkách pro výkon práce v SR (oproti ČR):

- Sociální pracovníci služeb si sami neprovádějí jednání se zájemcem o sociální službu. Organizace dostanou již konkrétně „přiděleného“ klienta od krajského úřadu spolu se sociální a zdravotní anamnézou. Z mého profesního hlediska považují takovýto postup za příklad špatné praxe. Nedovedu si představit, že si jako sociální služba před zahájením péče neprovedeme u zájemce/žadatele sociální šetření. Prvotní návštěva u zájemce/žadatele doma nebo v místě, kde se nachází, je pro samotnou sociální službu velmi důležitá (především pro terénní sociální službu, kdy její pracovníci docházejí k uživateli/klientovi domů). Setkání zájemce/žadatele a jeho blízkých/kontaktních osob, představení samotné služby, předání potřebných informací, možnost zájemce/žadatele se na cokoli zeptat. Jako pracovník nebo pracovníci sociální služby si zjistíme, jaké má zájemce/žadatel potřeby, představy; v jakém žije prostředí; něco málo o jeho životě – což vše už je součástí našeho následného poskytování péče a zjištěné informace již můžeme zpracovat do dokumentace nového klienta a předat informace kolegům, kteří se budou na péči podílet.

- „Nic není zadarmo“ – klient nebo příjemce jakékoli pomoci se ve většině případů alespoň minimálně/jak může na poskytnuté sociální pomoci podílí (pracovní činností, danou finanční částkou.).
- Velká část financování organizací probíhá na základě projektů, které se podle osvědčení zavádějí do legislativy.

Zhodnocení studijní cesty:

Týdenní program studijní cesty byl výborně naplánovaný, i když velmi náročný. Studijní cesta, koncipovaná do praktických a aktivních návštěv organizací a zařízení poskytujících sociální služby, je skvělým zážitkem pro každého pracovníka pracujícího v jakékoli oblasti sociální práce. Nejen jako například porovnání praktického provozu sociálních služeb, příkladů dobré praxe, ale také přímým setkáním s pracovníky/kolegy/klienty.

Oslovilo mne ve většině případů obrovské nadšení a chuť pracovníků pro svou práci – i když finanční ohodnocení/platy jsou velmi nízké. Mám dojem, že pracovníci mají vybudován s klienty důvěrnější vztah, klienti byli oslovováni jménem a nikoliv příjmením, když mluvil sociální pracovník/ředitel o klientovi – neřekl pan/paní, ale např. Janko, Maruška... Velmi dobré je zapojování rodin a přátel do procesu poskytování služby a jejího průběhu.

Mgr. Alice Hynčicová

Svou praxi na pozici sociálního pracovníka jsem začínala v roce 2009 na městském úřadě, v oblasti sociálně-právní ochrany dětí. Nyní působím v organizaci, která v terénní, ambulantní a pobytové formě poskytuje sociálních služby převážně seniorům.

Zahraniční studijní cesty jsem se zúčastnila v očekávání poznání fungování služeb v zemi, která byla donedávna součástí naší republiky, našeho právního systému, která je nám blízká myšlením, jazykem a společnou historií. Pro svou práci jsem zde chtěla najít nové nápady a informace, jak je možné některé věci dělat jiným způsobem, poznat, co je možné dělat jinak a lépe, ujistit se, že to, co děláme, děláme dobře.

V sociálním systému nebylo snadné se zorientovat, navštívené organizace poskytovaly rozdílné informace. Některé měly metodiku a standardy kvality sociálních služeb propracované, jiné se normami příliš nezabývaly. Nezbylo než nahlédnout do zákona č. 448/2008 Z.z., o sociálních službách, a pokusit se systém lépe pochopit. Ze srovnání zákonů obou zemí vychází jednoznačná podobnost systému sociálních služeb. Odlišné je rozhodování obce nebo vyššího samosprávného celku o potřebnosti sociální služby pro konkrétního klienta a povinnost dětí doplácet na sociální služby rodičům. Další zajímavostí je, že Slovensko má jinak řešený systém přiznávání příspěvku na péči. Obec a kraj přispívají na lůžko či na konkrétního klienta v ambulantní či terénní formě přímo poskytovateli sociálních služeb. Z mého pohledu je absolutně nepochopitelné, že systém je nastaven tak, že sociální pracovník organizace neprovádí u klienta sociální šetření, před jeho příchodem má jen informace od obce/vyššího samosprávného celku a posudkového lékaře a klienta nemůže odmítnout.

Měření kvality a efektivity sociální práce

I v prostředí slovenských sociálních služeb bylo patrné, že kvalita sociální práce vychází především z osobnosti sociálního pracovníka, jeho vlastností, zkušeností a praxe. Důležitou roli hraje zřizovatel sociální služby, jeho přístup k poskytování sociální služby, důraz (nebo ignorace) na dodržování ustanovení zákona a metodická podpora, kterou svým pracovníkům poskytuje. Přesto bylo patrné, že i v poněkud chaoticky vedené organizaci byla sociální práce zaměřená na klienta, pracovníci se snažili pomoci v řešení nepříznivé sociální situace. Neexistence jednotných postupů a standardů však z mého pohledu vedla k nejednotnému přístupu jednotlivých pracovníků ke konkrétním klientům, což dle mého názoru jednoznačně způsobuje zmatek (na co mají klienti nárok, jaký je další postup v organizaci apod.). Měření efektivity sociální práce ani na Slovensku stále nepatří mezi povinnosti poskytovatelů sociální práce ani sociálních služeb. V žádném z navštívených zařízení jsme se neseťkali s propracovaným systémem hodnocení. Efektivita sociální práce byla hodnocena z různých pohledů. Z pohledu klienta, sociálního pracovníka, organizace, zřizovatele, donátora, společnosti. Pro klienta je důležitá kvalita života, jak mu služba z jeho pohledu život změnila, usnadnila, umožnila mu začlenění do společnosti. Posun, stagnaci nebo naopak zhoršení nepříznivé sociální situace bylo nejčastěji hodnoceno prostřednictvím individuálních plánů. Někde probíhalo hodnocení individuálních plánů pouze mezi klíčovým pracovníkem a klientem, jinde se hodnocení účastnila velká skupina lidí. Co se týče hodnocení organizace zřizovatelem, přistupovali jednotliví zřizovatelé k hodnocení svých organizací různě, lišil se způsob i interval hodnocení. Mezi nejčastěji použité metody patřil dotazník, statistika a kontroly v organizaci.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta po organizacích, které poskytují sociální práci, respektive sociální služby v Košickém kraji, mi potvrdila mou domněnku, že sociální služby v České republice a na Slovensku jsou poskytovány velmi podobně. Organizace nás přijaly velmi ochotně, pracovníci byli připraveni na naše otázky, trpělivě se nám věnovali několik hodin.

Studijní cesta byla obrovskou šancí, jak se na vlastní práci podívat s odstupem. Široká škála typů navštívených sociálních služeb oslovila všechny účastníky, každý si našel svou zájmovou oblast. Díky různorodému složení skupiny bylo možno vidět situaci z různých úhlů.

Nejdůležitějším přínosem byly pro mne získané informace. Velmi se mi líbily individuální plány, jak je zpracovala jedna navštívená organizace, vzor upravíme pro naše klienty a budeme používat i u nás. Podstatný byl odstup od vlastní práce, který umožnil nový pohled a srovnání s prací kolegů. Neméně důležité byly nově vytvořené vazby napříč Českou republikou.

Studijní cesta nejen naplnila, ale překonala má očekávání. Účast na studijní cestě mohu všem doporučit, zůstal ve mně dojem, že taková akce by v určitých intervalech měla být pro všechny sociální pracovníky povinná.

Mgr. Aneta Prokešová

Pracuji v terénní sociální službě Rebel pod Charitou ve Frýdku-Místku jako sociální a vedoucí pracovník. Cílová skupina, se kterou pracuji, jsou děti a mladiství ohrožení společensky nežádoucími jevy. Zahraniční studijní cesta do Košic mě zaujala především nabídkou zařízení, která měla blíže k rodinám a dětem. Očekávala jsem, že se dozvím více informací o fungování a principech jednotlivých zařízení či o přístupu a individuálním plánování s klienty.

Každá organizace, kterou jsem v rámci studijní cesty navštívila, mi rozšířila pohled na danou sociální problematiku a předala užitečné informace k řešení klientových problémů.

Pokud se podíváme na transformaci dětských domovů na Slovensku, zjistíme, že nejdůležitější je, aby se život dětí v ústavním zařízení co nejvíce podobal rodinnému. Velké dětské domovy se změnilly na malé rodinné domky, kde je max. 10–12 dětí. Profesionální rodiče jsou zaměstnanci těchto dětských domovů a pečují o dítě mladší 6 let.

Arcus, zařízení pro seniory, byl přínosný především v počtu zaměstnanců na klienta. Specializované oddělení, které pečuje o seniory se zdravotním handicapem, má na 10 klientů 13 pracovníků. Dostatek personálu se odráží především ve spokojenosti klientů, kteří jsou ubytováni v tomto zařízení. Následná péče, která je klientům věnována, je na vyšší úrovni.

Měření kvality a efektivity

Měření kvality výkonu sociální práce probíhalo v navštívených zařízeních různě. Některé organizace píší závěrečné zprávy pro své donátory či hodnotí různé projekty. Kvalitu neziskových zařízení bychom mohli posuzovat dle získané akreditace, která se musí obhajovat po 5 letech. Kvalitu poskytované služby si hlídá kraj i MPSVR a požaduje měsíční zprávy od organizací. Na Slovensku vejde v účinnost novelizace zákona o sociálních službách od ledna 2019, některá zařízení se již připravují předem. Upravují standardy kvality dané služby, provádějí vnitřní audity a individuálně plánují s klienty. Posledním způsobem, kterým posuzují kvalitu v sociální práci, je i následné ocenění zaměstnance nebo celé služby/organizace, případně vznik další stejné služby (otevření nové pobočky v dalším kraji, rozšíření kapacity apod.) či aplikace projektů do jiných oblastí. Užívané metody na Slovensku jsou v některých bodech shodné s českým prostředím. Výjimečnost vidím spíše v projektech, které se mohou dostat do národní úrovně a jsou dále finančně podpořeny a rozšiřovány.

Kvalita služby je posuzována velmi podobně jako v ČR, nejčastěji podle spokojenosti klienta. Zajímavou metodu mají v komunitním zařízení Resocia, která nastavila a dala možnost vzniku komunitní rady, která je složena ze tří klientů. Ostatní klienti mají možnost přes tuto komunitní radu podávat nejen náměty, ale i stížnosti na dané zařízení a vyjadřovat tímto svoji spokojenost či nespokojenost.

V každém navštíveném zařízení byl přítomen sociální pracovník, který musí splňovat legislativou stanovenou odbornou kvalifikaci pro výkon profese. V organizacích, které se zaměřují více na práci s rodinou s dětmi, pracovali i vystudovaní speciální pedagogové.

Metody, techniky, postupy

Metody sociální práce jsou velmi podobné jako v České republice. Zaujaly mě rodinné konference, které pořádá a zajišťuje koordinátor. Jeho hlavním cílem je domluvit schůzku, tak aby se zde setkala celá rodina. Poté rodinu nechají v místnosti samotnou, není zde přítomen žádný profesionál a rodina hledá řešení sama (v zařízení Dorka).

V zařízení Domko se konají 2x do roka osobní schůzky s rodinou. Účastní se jí klient, rodič a dále z řad zaměstnanců sociální pracovník, vedoucí pracovník, ředitel a klíčový pracovník. Cílem je domluvit se, co by si klient představoval, co by chtěl, zjistit nebo ověřit jeho potřeby.

Nové metody či postupy je možné využívat i v českém prostředí. Vždy ale záleží na organizaci či zařízení, jak se staví k novým trendům a jestli je nakloněna udělat krok kupředu a aplikovat tyto nové metody do praxe, i s jistým rizikem, že tyto metody se u dané cílové skupiny nemusí osvědčit.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta do Košic naplnila má očekávání. Zařízení, která jsme navštívili, nám ukázala, jak v nich funguje sociální práce. Co se daří a nedaří a jak se snaží reagovat a napomáhat v řešení klientových problémů. Do své praxe si беру především naději, že dobré věci se dají dělat, i když jsou cesty trnité a dlouhé. Především bych chtěla v praxi vyzkoušet detailně a zajímavě vypracované individuální plány pro děti, které jsem objevila v jedné organizaci.

Mgr. Petra Kusáková

Jsem sociální pracovnice městského úřadu obce s rozšířenou působností a při své práci se setkávám s klienty různých cílových skupin. Studijní cesta do Košic mě proto ihned zaujala škálou navštěvovaných zařízení, které se týkaly téměř všech cílových skupin, se kterými pracuji. Studijní cesta pro mě byla možností nahlédnout do fungování obdobných zařízení v zahraničí, porovnat fungování a používané metody v těchto zařízeních a tyto metody využít v praxi nebo je prezentovat subjektům, se kterými spolupracuji.

Tím, že studijní cesta byla realizována ve východní části Slovenska, byl ve většině zařízení kladen důraz na práci s romskou komunitou, která má na východě Slovenska větší zastoupení než na západě území. Zaujalo mne, že pracovníci navštívených zařízení si uvědomují rozdílnost a nutnost jiného přístupu k romským klientům. Práce s lidmi z osad je postavena především na přijímání a respektu, obyvatelé nejsou burcováni k velkým změnám, ale je jim spíše zprostředkováván pohled na pravidla majoritní společnosti, která by si měli osvojit. Stejně tak při práci s klienty domů na půli cesty, kterými jsou taktéž převážně Romové, je již dopředu počítáno s určitým handicapem, že tito klienti často neznají hodnoty střední třídy a dříve než je pracováno na osamostatnění se, jsou klienti vzděláváni v základních dovednostech (abstraktní myšlení, empatie, asertivita atd.). Naopak je těženo z jiných zdrojů etnika, jako je např. soudržnost v rámci rodiny, samostatnost, nezdolnost, schopnost vyžít z mála.

Měření kvality a efektivity

K měření kvality sociální práce v navštívených organizacích nedochází, je spíše měřena kvalita sociálních služeb a to pomocí standardů kvality. Dle sdělení v organizacích jsou pro sociální pracovníky zákonem povinné supervize, které mohou být i nástrojem měření kvality. S tímto, dle mého názoru, také souvisí další vzdělávání sociálních pracovníků, které je sice ustanovené v zákoně, ovšem bez minimálního počtu hodin. Většina z navštívených zařízení však zaměstnance posílá na akreditovaná školení k prohloubení jejich znalostí. Nejdůležitějším měřítkem kvality v zařízeních je zpětná vazba od klientů.

Co se týče nových metod, technik či projektů, se kterými jsme se seznámili, oslovilo mě jich hned několik. Hned v prvním dni mě zaujal projekt komunitního centra „Z chatrče do 3E domu“. Jedná se o pilotní projekt výstavby nízkonákladových rodinných domů. Asi dvouletý proces výstavby je v podstatě nástrojem sociální práce. Ta začíná první spoluprací s klienty, motivací a vytipováním vhodných klientů. Následuje intenzivní spolupráce týkající se finanční gramotnosti a schopnosti šetřit. Následuje podpora ze strany pracovníka při jednání s úřady a administrativním vyřizování stavebního povolení, podepisování smluv atd. Klienti si v rámci procesu osvojují hned několik dovedností od schopnosti hospodaření přes komunikaci, řešení konfliktů, spolupráci, zodpovědnost, až po budování pracovních zručností a návyků.

Ve více zařízeních jsme se také setkali s metodou FIE (Feuersteinovo instrumentální obohacování), kterou využívají speciální pedagogové, kteří jsou často zaměstnanci sociálních služeb. Tato metoda rozvíjí především myšlení, řeč, vhléd, tvorbu strategie a učí pracovat s chybou.

S klíčovou metodou individuálního plánování jsme se setkali ve všech navštívených sociálních službách. Některá zařízení si individuální plánování upravila tak, aby bylo efektivnější nebo zábavnější. Např. v týdenním stacionáři pro osoby se zdravotním postižením probíhá individuální plánování každého půl roku v 6 lidech, včetně rodiče klienta a dokonce i ředitele organizace, kdy je zároveň poskytována zpětná vazba obou zúčastněných stran. V zařízení pracujících s mladými dospělými je individuální plán tvořen dle pracovních sešitů převzatých ze Švédska, které jsou zábavné a intuitivní.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Absolvování studijní cesty pro mě bylo bezesporu přínosem. Jednak proto, že jsem poznala, že jdou věci dělat jinak a lépe (např. sjednocení péče o ohrožené děti a rodinu pod jedno MPSVR a často také pod jednu organizaci, absence kojeneckých ústavů, umísťování dětí do 6 let věku výhradně do rodin), dále proto, že jsem se dozvěděla, že může být i hůř (nedostatečná kapacita terénní pečovatelské služby) a v neposlední řadě proto, že jsem se utvrdila v tom, že jisté druhy služeb poskytujeme stejně a jak momentálně nejlépe umíme.

Bc. Iveta Tluková, DiS.

Pracuji jako sociální pracovnice a zároveň jako vedoucí v oddělení hmotné nouze na Úřadu práce ČR, na KoP Prahy 10. V naší práci se setkávám s klienty, kteří často přichází s různými problémy a těžkými životními osudy. Možnost porovnat a posoudit sociální práci, její metody a přístupy se Slovenskou republikou pro mě byly lákavé. Nacházení nových cest k řešení sociální situace různých skupin klientů a hledání dobré praxe je jednou z možností, jak zlepšovat sociální práci s klienty.

Průběh zahraniční studijní cesty

Skoro ve všech vybraných zařízeních pracují její zaměstnanci a sociální pracovníci velice kreativně s využitím různých metod sociální práce, jako jsou sociální poradenství, podpora klienta, navázání vztahu a kontaktu, aktivizace, získání důvěry... V popředí zájmu je individuální plán, který je šitý na míru klienta. Každá profese v sociálních službách pracující se specifickou cílovou skupinou má samostatně definovány kvalifikační předpoklady a není zde ze zákona dána časová hranice pro další vzdělávání sociálních pracovníků.

Zatím tady velice dobře funguje individuální plánování v sociálních službách podle potřeb, schopností a cílů klienta. Mnohdy se veškerá činnost odvíjí od způsobu financování poskytovatelů sociálních služeb. Na Slovensku jsou dva typy poskytovatelů sociálních služeb: veřejní a neveřejní poskytovatelé. Veřejní poskytovatelé čerpají finanční prostředky od státu. Neveřejní poskytovatelé mají možnost obdržet příspěvek od státu na provoz a příspěvek na odkázanost za klienta v případě že si jejich službu stát (kraj, obec) objednal, dále pak z darů, od donátorů, z projektů a z finančních prostředků za poskytování sociální služby od klientů. Námi navštívené organizace využily financování také ze zahraničí prostřednictvím projektů.

Měření kvality a efektivity

Podmínky kvality jsou rozděleny do třech kritérií: procedurálních podmínek, jako je hodnocení postupů, způsobů a pravidel při poskytování sociálních služeb, vypracování, hodnocení a revizi individuálního rozvojového plánu klienta a vyjadřování se ke kvalitě; personálních podmínek, jako hodnocení postupů a pravidel pro přijímání zaměstnanců, jejich vzdělání, hodnocení a poskytování supervize, a nakonec procesních podmínek, jako vybavení a bezbariérovost prostředí poskytovatele sociálních služeb, respektování lidské důstojnosti, hospodaření, poskytování informací.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta do Košic byla první zahraniční cestou v rámci projektu Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II. Bylo mi potěšením, že jsem se jí mohla účastnit, a tak nejenom prohloubit své odborné znalosti, ale také na vlastní oči vidět prostředí, klienty a pracovníky slovenských sociálních a zdravotních služeb. Byla jsem dojatá profesionálním a zároveň lidským přístupem poskytovatelů těchto služeb. Všichni nás přijali velice srdečně. Ochtně se podělili o své poznatky a zkušenosti. Máme se Slovenskou republikou stejný cíl, a tím je zlepšování kvality života osob, které jsou odkázány na pomoc jiných osob při zachování lidské důstojnosti. Velice však záleží na tom, jakým způsobem se stejného cíle dosahuje.

Bc. Michaela Rábová, DiS.

Již čtvrtým rokem pracuji jako sociální pracovník na Úřadu práce ČR, Oddělení hmotné nouze, na kontaktním pracovišti v Olomouci. Moji cílovou skupinu tedy tvoří široká škála jedinců, od nezaměstnaných jednotlivců, přes zaměstnané rodiče s nezaopatřenými dětmi, až po seniory. Hlavní motivací zúčastnit se studijní cesty bylo poznat metody práce našich sousedů, ale získat i poznatky kolegů, jež se studijní cesty zúčastnili společně se mnou.

Měření kvality a efektivity

Z navštívených organizací se některé s měřením kvality nezatežují a nijak ji nesledují, ani nedokumentují. Navštívili jsme však i takové organizace, které zcela dobrovolně, a nutno podotknout poměrně precizně, kvalitu měří a dokumentují. Do měření kvality zapojovaly jednak samotné uživatele služby, zaměstnance, ale také rodinné příslušníky uživatelů, aby si zprostředkovaly co možná nejširší pohled na poskytování své sociální služby. Toto považují rozhodně za klad. Za zápor, i když ne zcela negativně myšlen, považují využití rozhovorů. Z odpovědí zaměstnanců totiž nebylo úplně patrné, jakým způsobem jsou následně rozhovory zpracovávány a vyhodnocovány.

Měření efektivity výkonu sociální práce byla oblast, které zaměstnanci příliš nerozuměli. Z jejich odpovědí bylo zřejmé, že efektivitu výkonu sociální práce nijak neměří. Jediný způsob, jakým měří efektivitu výkonu, jsou výkazy, které mají povinnost (dle potřeb zřizovatele) pravidelně odevzdávat, tak aby zřizovatel věděl, zda je daná sociální služba využívána a zda jsou jí vynaložené prostředky opravdu uplatňovány na pravých místech. Právě výkazy jsou jednou z mála pravidelných „kontrol“ sociálních služeb. Tato forma je však pouze listinného charakteru. Přímá kontrola zřizovatele dané sociální služby probíhá vždy před odsouhlasením projektu, o který služba žádá. Projekty jsou realizovány po různě dlouhou dobu, od jednoho do pěti let. Kontrola však, jak bylo zmíněno, probíhá pouze při jeho řízení. To, jak sociální služba v průběhu projektu službu poskytuje, již nikdo fyzicky nekontroluje. Tato praxe, myslím, není pro chod sociálních služeb vhodná, a proto nenavrhuji žádnou implementaci do praxe v ČR.

V navštívených organizacích jsme se setkávali jak se sociálními pracovníky, tak s vychovateli a zdravotním personálem. Pro výkon sociální práce musí dle zákona splňovat podmínku vysokoškolského vzdělání v oboru sociální práce. Náplň je tedy podobná jako v našich podmínkách.

Při návštěvách v sociálních službách jsem narazila na několik odlišností v poskytování. Některé jsem již zmínila, jako neexistenci standardů sociálních služeb. Mezi jinými to byla naprosto odlišná náhradní péče o nezletilé děti. Systém péče o tyto děti funguje následovně. O děti od narození do 6 let věku pečují profesionální pěstouni, kteří jsou zaměstnanci dětských domovů. Tito profesionální pěstouni mohou mít ve své péči až tři děti. Během této doby pracuje aktivně Úřad práce a rodiny a další organizace na nalezení vhodné rodiny pro osvojení dítěte. Dle slov sociálních pracovníků, jež s touto cílovou skupinou pracují, je u těchto malých dětí procento osvojení nejvyšší. O děti, které se nepodařilo v raném věku osvojit a které již překročily 6 let věku, pečují dětské domovy. Jed-

ná se o dětské domovy rodinného typu, kde je v průměru od 6 do 10 dětí. V domově se nachází sociální pracovník, pedagog, vychovatel, psycholog a další techničtí zaměstnanci. Transformace sociálních služeb v této oblasti na Slovensku probíhá mnohem rychleji, což velice kvituji. Péče o nezletilé děti svěřené do ústavní péče spadá pod jedno ministerstvo a to Ministerstvo práce a rodiny. V těchto oblastech spatřuji zásadní rozdíly, proto bych tento způsob péče o nezletilé děti doporučila pro implementaci do praxe v ČR.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Kolegové, kteří se studijní cesty zúčastnili společně se mnou, byli z různých organizací, což nám všem, myslím, poskytlo možnost širšího náhledu. V každé navštívené organizaci byl alespoň jeden z nás, kdo pracuje ve stejné nebo podobné sociální službě a dokázal tak klást přesné dotazy. Organizace, které jsme navštívily, nás přivítaly s vřelou náručí, úsměvem a snažily se nám sdělit co možná nejvíce informací. Na tomto místě bych také chtěla velice poděkovat za péči pracovníků ministerstva, které nám studijní cestu dobře naplánovaly a po celý týden organizačně skvěle zajistily.

Ing. Karolína Králová

Pracuji na pozici vedoucí oddělení hmotné nouze ÚP ČR. V oblasti práce s osobami v různých životních situacích pracuji od roku 1998, přičemž v roce 2007 jsem absolvovala bakalářské studium v oboru sociální práce a dále se sociální práci věnovala, i když stále jen na dávkovém úseku. Nabídka účastnit se studijní cesty ve Slovenské republice byla z mého pohledu zajímavá, a to nejen proto, že ke Slovensku mám osobní vazbu, ale také proto, že jsme v nedávné době žili pod jedním státním uspořádáním a z mého pohledu máme ještě stále mnoho znaků společných. V rámci očekávání mě

zajímalo, jak se žije na Slovensku osobám ve finančním nedostatku po nedávné sociální reformě, jaké mají možnosti, dále také nastavení sociální práce a vzájemné spolupráce mezi jednotlivými organizacemi, které se na poli sociální práce a pomoci pohybují.

V rámci studijní cesty byla navštívena pracoviště s různým zaměřením. Jednalo se o organizace příspěvkové, tedy financované z krajského rozpočtu, dále také organizace neziskové, jejichž hlavním zdrojem příjmu je finanční projektová podpora.

ČR má platnou a účinnou právní normu, která se zabývá standardy kvality sociálních služeb, včetně požadavků na vzdělání a další vzdělávání sociální pracovníků. Lze říci, že závaznými standardy je možné dosáhnout sjednocení kvality poskytovaných služeb na území platnosti právní normy. SR má také právní předpisy, oproti ČR dva – zákon o sociální práci a zákon o sociálních službách. V právní normě je shodně s ČR definován nárok na dosažené vzdělání sociálních pracovníků, v SR však není stanovena minimální časová hranice pro další vzdělávání.

Měření kvality a efektivity

Osobně se domnívám, že kvalita sociální práce nemůže vyjít jen z definovaných standardů a postupů, domnívám se, že ani předepsaná forma vzdělání není zárukou kvalitně a efektivně vykonané sociální práce. Kvalita vychází z osobnosti sociálního pracovníka, z jeho vnitřního nastavení, z postojů k ostatním lidem, z osobních zkušeností, z chuti přijímat nové výzvy a pracovat se získanými znalostmi, vědomostmi, dovednostmi a zkušenostmi. Kvalita vykonané sociální práce a její efektivita, s ohledem na dosažené výsledky s cílovou skupinou, jsou vzájemně propojené a neodlučitelné. Nekvalitní sociální pracovník nikdy neodvede práci s uspokojujícím výsledkem, sociální práce není povolání, ale profese, kterou je současně nutné vnímat také jako poslání. Přesto je zřejmé, že závazná pravidla jsou pro fungování jakékoli oblasti nezbytná, nezbytné je také nastavení interních a externích konzultací a supervizí. Kvalita sociální práce je dle mého názoru a informací z navštívených organizací hodnocena zpětnou vazbou, tedy, zda byly zvoleny vhodné metody, vhodně nastavena služba, zda práci provádí ten správný pracovník. Pro dobré hodnocení je třeba umět nastavit cíle s ohledem na cílovou skupinu, je nutné umět rozklíčovat očekávání klienta, jeho potřeby a hodnoty.

Ve všech organizacích se, nezávisle na sobě, sociální pracovníci shodli, že kvalitu svého výkonu v oblasti sociální práce mohou měřit zejména spokojeností klienta. Zdrojem informací o spokojenosti bylo získání zpětných vazeb od klientů různými dotazníky spokojenosti, osobními rozhovory v malém či větším počtu osob, a to podle mentálních možností a schopností klientů. Měření z tohoto pohledu je podle subjektivních dojmů klientů, přesto je nedílnou součástí sociální práce.

Rozdíly sociální práce v České republice a na Slovensku

Při návštěvách jsem vnímala rozdíly zejména ve vnitřním nastavení lidí. Byli milí, přátelští a svůj díl "lidskosti" jistě nese i fakt, že slovenští občané jsou ve velké míře věřící. Proto jsem již výše uvedla zmiňovaný fakt, že sociální práci může po všech směrech výborně dělat jen ten, kdo ji cítí jako poslání. Nelze na toto „povolání“ hledět jen jako na zdroj příjmu, neboť je nutné do něj vložit i kus sebe, samozřejmě s nadhledem.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Z mého pohledu byla studijní cesta velmi zajímavá. Zaujala mě provázanost jednotlivých organizací, sdělování informací a vedení klienta tak, aby společného cíle bylo dosaženo. Viděli jsme také známé sídliště LUNÍK 9, které bylo obrazem toho, že i Slovenská republika má své problémy k řešení, a nejsou věci jen jednobarevné. Zaujala mě pokora a uctivost lidí, alespoň těch, se kterými jsme se setkali. Ráda bych poděkovala za možnost vidět a navštívit uvedené organizace.

Pavlína Císařovská, DiS.

Již jedenáctým rokem pracuji v oblasti výkonu sociální práce. Od roku 2007 jsem pracovala na Odboru sociálních věcí Městského úřadu v Litvínově jako sociální pracovník dávek pomoci v hmotné nouzi. Po sociální reformě v roce 2012 pracuji na ÚP ČR jako ověřovatel dávek pomoci v hmotné nouzi s kumulovanou funkcí sociálního pracovníka. V oblasti výkonu mé profese dochází jen k minimálnímu výkonu sociální práce, neboť kontrolní činnost vyhodnocených dávek se provádí po celý kalendářní měsíc. Mojí motivací k účasti zahraniční studijní cesty bylo získání informací

o sociální práci poskytované na Slovensku, setkání se zaměstnanci navštívených zařízení a na základě získaných informací srovnání podmínek výkonu sociální práce v ČR a SR.

Měření kvality a efektivity

V navštívených organizacích je hlavním nástrojem měření kvality výkonu sociální práce spokojenost klienta dosažením vytyčených cílů. K měření kvality a efektivity výkonu sociální práce lze jako nástroj využít i standardy kvality sociálních služeb. Slovenská zařízení sociálních služeb mají povinnost postupovat dle standardů sociálních služeb, které jsou v současné době implementovány na jednotlivá zařízení poskytující sociální služby tak, aby byla zajištěna kvalita a efektivita poskytovaných služeb. Kontrola plnění standardů v současné době neprobíhá.

Dle mého názoru kvalita výkonu sociální práce vychází z osobnosti sociálního pracovníka, jeho odborných předpokladů a praxe. Kvalitu ovlivňuje také materiálně technické zajištění a postupy organizace, stejně jako společné hodnoty, etika a morálka. Kvalitu výkonu sociální práce můžeme sledovat dle mého názoru také podle spokojenosti klienta, dosažením vytyčených cílů, zájmem o služby a vzájemnou spolupráci s dalšími organizacemi.

Efektivita sociální práce spočívá ve správně zvolených metodách či postupech. Kompetenci k měření efektivity sociální práce má vedoucí pracovník nebo zřizovatel. Výše uvedené nástroje měření kvality sociální práce jsou v České republice v praxi užívány.

Nejdůležitější přínosy studijní cesty

Jednotlivá zařízení jsou zapojována do různých projektů, z nichž mne nejvíce oslovil projekt „Z chatrče do 3E domu“ (svěpomocná výstavba v romských komunitách). Jedná se o svěpomocné, samostatně financované výstavby rodinných domů, které jsou osobním vlastnictvím rodiny, která dům postavila. Financovaný je kombinací vlastních úspor rodiny v rámci spořicího programu ETP a neziskové mikropůjčky, poskytované ETP. Náklady na výstavbu jediného domu s celkovou obytnou plochou do 100 m² vychází přibližně na 10 000 euro.

Svěpomocná výstavba je efektivním nástrojem sociální práce. Kromě výstavby bezpečného, zdravého a legálního bydlení zlepšuje základní životní podmínky rodiny.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta ukázala, jak lze propojit spolupráci státního aparátu s neziskovými a dobrovolnými organizacemi. V několika oblastech jsem se přesvědčila, že lze tuto spolupráci aktivně navázat a je přínosem při řešení životní situace klientů. Nedílnou součástí řešení problémů klientů je zde i aktivní spolupráce a vlastní přičinění samotných žadatelů, ať

už o získání sociálních dávek, sociální pomoc apod. (výstavba domů svépomocí, příspěvek klienta na oblečení, které by mohl mít zdarma). Aktivita klientů a jejich přímá účast na řešení je bezpodmínečná a přispívá k udržení výsledků práce (např. bydlení). Práce neziskových organizací je postavena na dobrovolnosti a ochotě pracovníků těchto organizací. Velký podíl na kvalitě a efektivitě sociální práce je i míra věřících, kteří pracují napříč všemi institucemi. Jejich přístup ke klientovi je velmi lidský, empatický, s cílem pomoci a je znát, že jejich práce je jejich posláním.

Studijní cesta byla pro mne přínosem ve směru ucelení informací o poskytovaných sociálních službách na Slovensku a částečně i nastíněním systému sociálních dávek. S ohledem na mé zaměstnání jsem postrádala návštěvu Úřadu práce Slovenské republiky, která by doplnila další informace navazující spolupráce v oblasti výkonu sociální práce.

Ing. Vladislava Pešťáková

Pracuji na Úřadu práce ČR na kontaktním pracovišti v Rokycanech jako sociální pracovnice agendy příspěvek na péči. Prakticky po celý svůj profesní život se pohybuji v sociální oblasti. Moje první zaměstnání byla v sociálně právní ochraně dětí jako kurátorka pro mladistvé. Později jsem přešla na Úřad práce ČR, kde jsem prošla většinou agend. Chtěla jsem se zúčastnit této studijní cesty, abych měla přehled o sociální práci na Slovensku, vzhledem k tomu, že informace z této oblasti se získávají obtížně a zprostředkované informace bývají rozdílné od informací

na místě. Nabídka byla pestrá a dávala možnost vytvořit si ucelený pohled na sociální práci u našich sousedů.

Sociální pracovníci na Slovensku sice používají stejné metody a postupy, které jsou obvyklé ve všech zemích s etablovanou sociální prací, ale jejich přístup je přesto odlišný. Velký rozdíl je v tom, že komunita je značně duchovně zaměřená a víra a církev má na její život velký vliv a církev je často zakladatelem jednotlivých organizací.

Pracovníci jsou vzdělaní v oboru a svou práci berou jako poslání. Vnáší do své práce důvěrný vztah a duchovní rozměr. I přesto, že se rodiny (klienti) musí finančně podílet na poskytnuté pomoci (např. za každý kus oblečení, který jim organizace poskytne, zaplatí 1 euro), nevdají jim to, naopak si poskytnuté péče nebo materiální pomoci více váží. Další věc, která mě velmi zaujala, je ochota podělit se s dalšími organizacemi o své „know-how“. Toto je možnost, jak rozšířit pomoc (více organizací bude poskytovat stejnou nebo podobnou službu, a tím pokryjí více osob). Organizace vedou klienty k uvědomění si své situace a vytváří podmínky pro aktivní snahu ze strany klienta. Pasivní pomoc není řešením. Tím se bohužel tento přístup odlišuje od naší domácí sociální práce, kde jsou lidé zvyklí přijímat především pasivní finanční pomoc, tedy alespoň z mé zkušenosti, a jen velmi malé procento lidí je ochotno uvažovat o tom, jak svou situaci řešit. Tento způsob je velmi přínosný. Klienti na sobě musejí pracovat. Běžně konají i rodinné terapie, které u nás nejsou v takové míře využívány. Důraz se klade na možnost zůstat ve svém přirozeném sociálním prostředí. Vytváří se tak pocit bezpečí.

Jednotlivá zařízení jsou často vybavena pro péči poskytovanou osobám s kombinovanými vadami, mají zvláštní pomůcky pro zdravotně postižené a především vždy mají velký rejstřík aktivit.

Metody, techniky, postupy

V oblasti zdravotně postižených je oproti České republice rozdíl v posuzování zdravotního stavu. V tomto ohledu považují český model za lepší. Organizace často poskytují ambulantní služby, což u nás není až tak běžné. Dle mého názoru u nás rovněž není standardním vybavením zařízení sociálních služeb kaple, poskytování duchovních služeb ani např. stálá přítomnost fyzioterapeutů ve vybavených tělocvičnách či snoezelen místnostech. Kumulaci těchto služeb v jednom zařízení považují za šťastné řešení, které by bylo vhodné pro Českou republiku. Vždy je patrná spolupráce s rodinou.

Měření kvality a efektivity

Měření kvality s ohledem na různé projekty probíhá průběžně. Každé zařízení, které jsme navštívili, musí mít výstupy, ze kterých je patrná kvalita poskytovaných služeb a jejich efektivity, ať už se jedná o projekt nebo samosprávný kraj (kvalita sociální práce samo-

statně sledována není). Pravdou je, že na Slovensku jsou jinak nastavené zákony. Ze zákona vyplývá, že sociální pracovníci se mají vzdělávat, nemají však určený povinný počet hodin za rok. Záleží na zaměstnavatelích, zda jim vzdělávání umožní. Většina zařízení sociálních služeb, které jsme navštívili, jsou financovány dotacemi, a to přímo od státu. V krizových zařízeních neposkytují jen ubytování, s klientem aktivně pracují na vyřešení jeho životní situace, klient sám musí chtít situaci řešit, jinak hrozí, že nebude moci službu dále využívat. V Čechách se spíše staráme jen o materiální podstatu, ne o navedení správným směrem.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Měla jsem možnost vidět jiný model práce s klienty. Samozřejmě i v ČR se snažíme o spolupráci napříč spektrem sociálních služeb. Spolupráce mezi jednotlivými neziskovými organizacemi u nás, dle mého názoru, není běžnou praxí, což je rozhodně dobrá cesta. Individuální přístup, založený na důvěře a spoluúčasti by byl vhodný i pro Českou republiku. Studijní cestu považuji za velký přínos, protože si odnáším poznatek, že metody a výstupy jsou všude stejné. Je jedno, zda používají metodu PRIDE nebo rodinné terapie atd. Tím podstatným a důležitým je přístup k jednotlivým klientům, možnost spolupráce napříč organizacemi a jakýsi duchovní rozměr celé sociální práce, který bychom měli podporovat i v naší společnosti. Děje se tak i v České republice, ale určitě v menším měřítku, než u našich sousedů. Určitou roli v tom jistě hraje i odlišná národní mentalita, kterou určuje temperament klientů i pracovníků v pomáhajících profesích.

Mgr. Vladislava Knettig

V současné době pracuji druhým rokem jako sociální pracovnice doprovázející pěstounské rodiny a mám za sebou dvacet let praxe na OSPOD, jako opatrovnice a posléze i pracovnice náhradní rodinné péče. Ve své praxi se často setkávám s pěstounskými rodinami, a to i s pěstounskými rodinami na přechodnou dobu. Moji motivací zúčastnit se zahraniční studijní cesty bylo mimo jiné zjištění postavení a podpory náhradních rodin, zmapování podpory péče o ohrožené děti a přivezení příkladů dobré praxe. Mým očekáváním bylo zjištění posouzení prestiže

sociální práce a sociálních pracovníků na Slovensku, a to především v mé cílové skupině v oblasti péče o ohrožené děti a konzultace nad využívanými a osvědčenými metodami práce s rodinami.

Nejdůležitější přínosy studijní cesty

Jako největší přínosy zahraniční studijní cesty hodnotím výběr organizací napříč spektrem sociální práce i s ohledem na různé cílové skupiny účastnic a možnost rozšířit si obzory ve výkonu sociální práce v různých typech organizací a využití společného setkání k předání příkladů dobré praxe.

Z mého pohledu je sociální práce na Slovensku vykonávána bez předsudků ke klientům, kdy je hlavním zájmem potřeba klienta, bez ohledu na jeho status a postavení. Sociální pracovníci nejsou na Slovensku dostatečně finančně ohodnoceni, musejí být vysokoškolsky vzdělaní, ale ve většině organizací pobírají minimální mzdu.

Ti, kteří mají zájem vykonávat činnost sociálního pracovníka, mají povinnost vystudovat vysokoškolský obor sociální práce. Nejvíce mne zaujalo komplexní vzdělávání v organizaci Úsmev jako dar, kde je podporována filozofie PRIDE, která se prolíná napříč všemi službami a každý z pracovníků absolvuje vzdělávání v podpoře této filozofie a nastavení fungování a myšlení v této organizaci tímto směrem. Což se velmi slučuje s filozofií mé domovské organizace a osvědčuje se v návazné práci s klienty.

Metody, techniky a postupy

Nejvíce mne oslovilo využívání rodinných konferencí – setkání rodinného kruhu je na Slovensku daleko častější než u nás. Již nyní u nich můžeme pozorovat úspěšnost rodinných konferencí v systému péče o ohrožené děti, podložené zákonnými normami. V České republice je jejich využívání bohužel stále podceňováno a podkládáno sdělením, že rodinné konference nejsou uzákoněny, tedy že jsou nepovinné. Také práce s individuálním plánem v centru Dorka je kreativní, kdy jsou využívány šablony, obrázky, doplňování vět a odstavců a klient je tak přímo zapojen do plánování svých cílů.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Moje očekávání studijní cesty byla překonána. Navštívili jsme organizace různého typu, kde je vykonávána sociální práce. Byla jsem velmi ráda za návštěvu organizací pracujících s mojí cílovou skupinou, tedy poskytujících péči ohroženým dětem. Velkým přínosem pro mne bylo srovnání definování našich pěstounů na přechodnou dobu a profesionálních pěstounů na Slovensku, kteří mají uzavřený pracovní-právní vztah a z něho plynoucí výhody, ale na jednu osobu jsou do rodiny svěřovány až tři ohrožené děti, v případech dvou pečujících osob až 6 dětí v jeden čas. Zajištění doprovázení náhradních rodin není dáno jako povinné, ale dobrovolné.

Velmi děkuji za možnost se studijní cesty zúčastnit, za 22 let praxe v sociální práci byla toto moje první zkušenost a možnost. Vzájemné sdílení je velmi cenné. Zároveň děkuji pracovním MPSV za výborné zorganizování celé studijní cesty a za pestrý výběr organizací napříč spektrem výkonu sociální práce s ohledem na různé cílové skupiny účastnic. Všechny navštívené organizace nás velmi mile přivítaly, měly připravené prezentace, jejich pracovníci hledali odpovědi na naše otázky a sami žádali o sdělení naší praxe za účelem zjištění příkladů dobré praxe k dalšímu využití. Organizace pro nás měly připravené dárky, měli jsme možnost je podpořit nákupem jejich výrobků. Pro další studijní cesty doporučuji vybavit účastníky dárkovými předměty, případně s nimi komunikovat přípravu jednotlivých balíčků z ORP či organizací, pro poděkování a navození příjemné atmosféry.

**STUDIJNÍ CESTA II.
BRATISLAVA A NITRA**

STUDIJNÍ CESTA II. – BRATISLAVA A NITRA

Organizace Retest

Noclehárna sv. Rafaela

NAVŠTÍVENÉ ORGANIZACE

- Organizace Návrat
- Domov sociálnych služieb pre deti a dospelých – Integra
- Středisko Retest
- Organizace Slniečko
- Organizace Storm
- Diecézní charita Nitra – noclehárna sv. Rafaela a hospic Dom pokoja a zmieru u Bernadetky
- Fakultní nemocnice Nitra

Organizace Návrat

Organizace Návrat se zabývá poskytováním náhradní rodinné péče. Jejím heslem je „jediný domov pro dítě je rodina“. Organizace je občanským sdružením s akreditací, kterou uděluje MPSVR vždy na 5 let, a poté je obnovována. Organizace působí v oblasti sociálně-právní ochrany dětí od poloviny devadesátých let.

Služby/činnosti:

- Péče o náhradní rodinu, dlouhodobá podpora.
- Péče o rodinu, ve které hrozí odebrání dítěte.
- Snaha o změnu veřejného mínění v oblasti náhradního rodičovství.
- Ovlivňování systému – legislativy, vzdělávání apod.

Pobočka, kterou jsme navštívili, je centrální pobočkou pro celé Slovensko. Organizace Návrat má další 3 pobočky, které jsou do určité míry samostatné. V Bratislavské pobočce pracuje 12 zaměstnanců, v ostatních cca 5 – 7.

Návrat usiluje o dlouhodobou spolupráci s rodinami (pěstounské rodiny, profesionální rodiče), pokud se k nim rodina vrací, je to pro ně ukazatelem, že se podařilo navázat spolupráci, je poskytována kvalitní služba a rodina se u nich cítí dobře. V organizaci připravují profesionální rodinu na přijetí dítěte (mají akreditaci na povinné vzdělávání adoptivních, pěstounských i profesionálních rodičů), podporují ji po dobu, kdy si dítě v rodině zvyká a pomáhají jí se s dítětem rozloučit, když odchází například do pěstounské péče nebo adopce.

Ukazatelem efektivity práce je pro organizaci právě počet rodin, které k nim opakovaně dochází, protože jim Návrat pomohl vyřešit problémy, které mohou během výchovy dítěte nastat.

Domov sociálních služeb pro děti a dospělé – Integra

Domov sociálních služeb pro děti a dospělé – Integra poskytuje péči klientům se zdravotním postižením ve věku od 3 let. Jsou rozpočtovou organizací a jejich zřizovatelem je Bratislavský samosprávný kraj. Kapacita zařízení je 50 klientů s následujícím rozložením v jednotlivých službách:

Domov sociálních služeb:

1. celoroční služba – 13 klientů
2. týdenní služba – 13 klientů
3. ambulantní služba – 12 klientů

Zařízení podporovaného bydlení:

1. celoroční služba – 12 klientů

Cílovou skupinou domova sociálních služeb jsou klienti s nejtěžšími stupni postižení, podporované bydlení je určeno klientům s duševními poruchami. Domov je pro potřeby péče náležitě vybaven zdvihacími zařízeními, speciálními vozíky, lůžky apod. Od září 2018 Domov připravuje podmínky pro založení skupiny klientů s poruchami autistického spektra, kteří vyžadují specifický přístup. Péči o všechny klienty zajišťuje 51 zaměstnanců.

Každý klient má vypracovaný individuální plán, který je 1x ročně aktualizován multidisciplinárním týmem, který se skládá z klíčového pracovníka (sociální pracovník) klienta, psychologa, zdravotní sestry, klienta a jeho rodiče nebo opatrovníka. Klíčový pracovník má na starost 6–7 klientů.

Na aktivitách Domova se také podílejí dobrovolníci, bez kterých by například výlety nebylo možné uskutečnit, vzhledem k tomu, že se všichni klienti pohybují na invalidních vozících. Integra se také zapojuje do výměnného programu, v rámci kterého k nim jezdí dobrovolníci ze zahraničí, kteří připravují program „letního tábora“ pro klienty.

Středisko Retest

Retest je resocializačním střediskem, které je dislokováno v blízkosti centra města a je rozpočtovou organizací zřízenou Magistrátem hlavního města Bratislavy.

Objekt je rozdělen na klientskou a terapeutickou část s kapacitou 13 klientů. Klienti si sami vaří, perou, uklízí a starají se o zahrádku, kde pěstují zeleninu.

Klient může být přijat do zařízení, pokud splní nebo má:

- ukončenu 10týdenní léčbu v psychiatrické léčebně,
- doporučení od psychiatra,
- podá si žádost,
- je registrovaný v evidenci uchazečů o zaměstnání Úřadu práce,
- má zažádáno nebo pobírá příspěvek na bydlení a dávku hmotné nouze,
- je schopen uhradit zálohu 280 euro,
- má občanský průkaz.

Pobyt v zařízení trvá 18 měsíců, ale lze ho prodloužit. Po ukončení pobytu mají klienti možnost bydlet v domě na půli cesty, pokud ještě nejsou schopni užívat samostatné bydlení.

Pobyt je rozdělen do několika fází. V období od prvního do třetího měsíce si klient zvyká na režim zařízení, má omezený kontakt s rodinou, aby se mohl soustředit na svůj cíl, terapeutické činnosti jsou častější a absolvuje nácvik zručnosti. Na konci této fáze si klient hledá práci mimo zařízení. Retest spolupracuje s firmami, které již dlouhodobě zaměstnávají jejich klienty – spolupráce je proto jednodušší, zaměstnavatel ví, co má očekávat, a klienti zase nemusí vysvětlovat svou situaci. I z toho důvodu si klienti zařízení vždy práci naleznou.

Organizace Slniečko

Slniečko je nezisková organizace, která provozuje více zařízení pomáhající týraným, sexuální zneužívaným dětem a obětem domácího násilí. Svoji činnost poskytuje organizace v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí a dle zákona o sociálních službách.

Služby:

- Intervenční centrum – snaha předejít odebrání dítěte z rodiny nebo vyvrcholení situace do násilí, probíhá ambulantní formou, ale i prostřednictvím terénní práce v rodinách. Pomoc rodině v krizi – rozvod, výchovné problémy, podezření na zanedbávání nebo týrání dítěte.
- Poradna – pomoc při psaní například trestních oznámení nebo návrhů na svěření dětí do péče. Sociálně právní poradenství poskytuje obětem domácího násilí (ženy a muži) právník, sociální pracovník a další odborní pracovníci.
- Azylový dům pro ženy – kapacita 17 osob, rodově podmíněné násilí, utajená adresa, výslechová místnost s jednosměrným zrcadlem, naplňuje minimální standardy Rady Evropy při poskytování služeb obětem domácího násilí.
- Krizové středisko pro děti – průměrná délka pobytu dítěte je až jeden a půl roku, v té době se pracuje na sanaci rodiny nebo na nalezení vhodné náhradní rodinné nebo ústavní péče pro umístění dítěte. Má kapacitu 10 dětí, které zde mohou přechodně bydlet pod dozorem vychovatelek, speciálních pedagogů a psychologů. Dětem je poskytnuta krizová intervence.
- Krizové středisko pro matku a dítě – zařízení je určeno pro matku s dítětem či dětmi, které doma zažívaly domácí násilí. Často má matka zprerhané vztahy s rodinou a přáteli, proto se jí zde snaží pomoci tyto vazby obnovit a postupně se i osamostatnit. Kapacita 12 klientů.

Organizace Storm

Organizace Storm, v programech Harm Reduction zaměřených na oblast sociálně-právní ochrany dětí, působí již 16 let a svou působností pokrývá největší část na Slovensku. Storm založily studentky sociální práce v roce 2002.

Organizace poskytuje terénní sociální služby, ale také K-centrum a především nízkoprahový klub v Nitře, kde se mohou setkávat a bezpečně trávit čas „děti ulice“.

Nízkoprahové centrum je určeno dětem a mládeži od 11–22 let, kteří prožívají nepříznivé sociální situace a vyrůstají v nepodnětném prostředí.

K-centrum funguje v rámci programu Zóna a je určeno uživatelům injekčních drog a osobám pracujícím v sex byznysu včetně jejich rodin a blízkých přátel.

V rámci programu Stereo se sdružení věnuje primární prevenci na základních a středních školách prostřednictvím skupinové interaktivní práce a aplikování filozofie Harm Reduction. Každé preventivní setkání má stanovenou strukturu, které vedou dva vysokoškolsky vzdělaní pracovníci a trvá dvě vyučovací hodiny (90 minut). Prostřednictvím přednášek a konferencí se snaží o změnu povědomí o drogové problematice nebo také sex byznysu.

Diecézní charita Nitra – noclehárna sv. Rafaela a hospic Dom pokoja a zmieru u Bernadetty

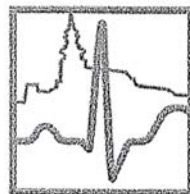

Diecézní charita Nitra poskytuje několik důležitých sociálních služeb. Mezi hlavní jí poskytované sociální služby patří Detský charitný dom sv. Lujzy, Noclehárna sv. Rafaela a Hospic – Dom pokoja a zmieru u Bernadetty. V rámci studijní cesty jsme navštívili noclehárnu a hospic.

V noclehárně jsou poskytovány sociální služby osobám bez domova. V budově noclehárny se nachází také denní nízkoprahové centrum. Noclehárna (kapacita je 24 osob) je k dispozici mezi 19:00–7:00 hodinou a mohou zde přespát i osoby pod vlivem návykových látek. Jedinou podmínkou pro přijetí je, aby klient neohrožoval sebe a okolí. Denní centrum poté nabízí v době mezi 7:30–15:30 hod. služby jako sociální poradenství a pomoc s uplatňováním práv klientů, možnost základní hygieny a získání oblečení. V Centru je nabízena třikrát denně strava (z toho jednou teplá polévka).

Hospic funguje od roku 2007 a poskytuje péči klientům v závěrečném stadiu onemocnění. Kapacita je 15 osob, o které pečují lékaři, zdravotní sestry, ale také sociální pracovník. Všichni se podílejí na tom, aby jejich klienti zemřeli důstojnou smrtí a nebyli v takové chvíli sami. Rovněž poskytují poradenství a podporu příbuzným, kteří se vyrovnávají se ztrátou svých blízkých.

Fakultná nemocnica Nitra

Poslední den naší zahraniční studijní cesty patřil návštěvě Fakultní nemocnice v Nitře, kde nám sociální pracovník přiblížil výkon sociální práce ve zdravotnictví.

Ve Fakultní nemocnici Nitra je sociální práce vykonávána v rámci oddělení Referátu sociálnej starostlivosti, které v této nemocnici funguje od roku 2005. V současné době zde pracují 2 sociální pracovníci na hlavní pracovní poměr a jeden interně na klinice psychiatrie (kromě sociální práce má v náplni také další pracovní činnost v rámci kliniky).

Sociální pracovníci realizují činnosti sociální práce na všech odděleních, na kterých je celkem kolem 850 pacientů. Hlavním cílem jejich práce je řešit nebo alespoň zmírnit sociální problémy vyplývající z onemocnění nebo úrazu. Pomocí pohovorů s pacientem a jeho blízkými se stanoví sociální diagnóza a plán sociálních intervencí, které se postupně realizují a vyhodnocují. Sociální pracovníci mají velice dobrou zkušenost se spoluprací s dalšími návaznými organizacemi a institucemi, které pomáhají dále řešit nepříznivou sociální situaci jejich klientů.

Jako problém ve své oblasti sociální pracovníci spatřují nedostatečný prostor pro preventivní činnost, kterou nelze vykonávat z důvodu vysokého počtu klientů.

Centrum Slniečko

Nížkoprahové centrum Storm

Noclehárna Sv. Rafael

Organizace Návrat

**ZPĚTNÁ VAZBA
ÚČASTNIC STUDIJNÍ ZAHRANIČNÍ CESTY
– SOCIÁLNÍCH PRACOVNIC**

Bc. Markéta Toběrná

Od roku 2017 působím jako sociální pracovníce v neziskové organizaci Jurta, o. p. s., kde pracuji v sociální službě sociální rehabilitace a sociálně terapeutické dílny. Na pozici sociální pracovníce pracuji krátkou dobu a považuji za velice důležité setkávat se s ostatními sociálními pracovníky působícími v různých oblastech, získávat tak přehled a obohatit se o pozitivní, ale i negativní zkušenosti z praxe. Na studijní cestě mne zajímalo fungování jednotlivých organizací, způsoby měření kvality a efektivity sociální práce, ale i příklady dobré praxe. Jednotlivé poznatky by bylo možné použít jako inspiraci v naší organizaci jako celku či v jednotlivých sociálních službách.

Rozdíly sociální práce v České republice a na Slovensku

Zásadním rozdílem je kvalifikace sociálního pracovníka, kdy k výkonu sociální práce na Slovensku je zapotřebí dokončené magisterské vzdělání v oboru sociální práce či příbuzných oborech, které jsou stanovené zákonem (v rámci přechodných opatření). Zároveň zákon neukládá minimální počet hodin celoživotního vzdělávání, jako je tomu u nás v České republice. Naopak na Slovensku musí zaměstnavatelé ze zákona zabezpečit svým zaměstnancům supervizi. Tato povinnost v našem zákoně ukotvená není a to i přes to, že je to často diskutovaným tématem. Často kladenou otázkou na Slovensku je, do jaké míry se má zaměstnavatel podílet na financování dalšího vzdělávání. Ve většině navštívených organizací podporují své zaměstnance v dalším vzdělávání a poskytují jim pracovní volno. Finanční náklady si hradí každý zaměstnanec sám, některé organizace svým zaměstnancům přispívají.

Na Slovensku většina organizací spolupracuje i s dobrovolníky, kteří jsou důkladně proškoleni v dané oblasti. Jsou jim vysvětlena jednotlivá specifika práce, způsoby jednání s klienty či manipulace s kompenzačními pomůckami aj. Poté mají možnost si práci vyzkoušet „na vlastní kůži“, aby věděli, co to obnáší. Zároveň mají k dispozici sociálního pracovníka, se kterým mohou průběžně konzultovat situace, se kterými se setkali při dobrovolnické činnosti.

Měření kvality a efektivity

Kvalitu výkonu sociální práce se snaží udržet pomocí pravidelných supervizí, jejich četnost je podle mého názoru vysoká. V některých organizacích probíhají i každý měsíc a je zaměstnanci vnímána pozitivně.

Dalším nástrojem pro udržení kvality sociální práce jsou pravidelné kontroly prováděné vedoucím, které jsou zaměřené na odstranění nedostatků. Spadá sem i pravidelné hodnocení zaměstnanců a práce celého týmu.

K měření efektivity výkonu sociální práce se nejčastěji využívají dotazníky po ukončení spolupráce či dotazníky spokojenosti klientů, rodinných příslušníků nebo opatrovníků. Jako ukazatele jsou považovány příklady dobré či špatné praxe a skutečnost, zda se lidé na organizaci obrací se žádostí o pomoc nebo radu.

Velice se mi líbil proces zjišťování zpětné vazby v Centru Slniečko, n. o., kterou zjišťují před odchodem klientů ze zařízení. Dotazník se zaměřuje na to, jak se klienti těší na přechod a změnu. Pokud by byla zpětná vazba negativní, dojde k přehodnocení celého postupu práce s klientem – jestli se při práci postupovalo tak, jak mělo, nebo se mohlo

udělat něco jinak atd. V naší organizaci také používáme tento nástroj, ale zaměřujeme se především na spokojenost se službou, zda by klienti uvítali nějaké změny atp. Tímto přístupem se necháme inspirovat při aktualizaci nového dotazníku.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Pozitivně vnímám to, že ve většině navštívených organizací jsou jejich vedoucí pracovníci zapojeni do přímé práce s klienty, a akademici, kteří přednášejí na vysokých školách, zároveň pracují jako sociální pracovníci. Organizace spolupracují s celou škálou odborníků od terapeutů, psychologů, právníků, sociálních pracovníků aj. I v České republice bych uvítala systém darování dvou procent z daní, kdy bych se mohla sama rozhodnout, jakou organizaci podpořit. Zároveň tento systém klade důraz na propagaci jednotlivých organizací. To je spojené i s větší informovaností občanů o smyslu práce či dané problematice. Myslím si, že to v České republice postrádáme a veřejnost nemá dostatečné informace o tom, co sociální pracovníci či organizace vlastně dělají.

Velmi mě potěšilo, že vybraná skupina účastníků byla z různorodých sfér i s různou dobou praxe. Nebyli tak vyloučeni ani ti, kteří jako sociální pracovníci teprve začínají. Moc si cením příležitosti zúčastnit se studijní cesty, kdy jsem měla možnost získat přehled o fungování organizací, respektive výkonu činností sociální práce na Slovensku. Zároveň jsem měla možnost potkat kolegyně z oboru, které svými zkušenostmi a zapálením pro tuto práci motivují ostatní začínající sociální pracovníky k tomu být stále lepší.

Mgr. Adriana Ingrová, DiS.

Od roku 2012 pracuji v nemocnici na pozici zdravotně sociální pracovník. Ve svém zaměstnání se setkávám s velmi širokou škálou klientů. Jsou to nejčastěji senioři, osoby se zdravotním handicapem a osoby bez příštěší, se kterými řeším jejich tíživou životní situaci, do které se dostali v důsledku svého onemocnění či vlivem dříve neřešených problémů.

Jedním z hlavních motivů pro přihlášení na studijní cestu bylo získat nové informace z oblasti výkonu sociální práce, které by mě mohly posunout dál. Chtěla jsem se seznámit s praxí sociální práce a sociálních služeb na Slovensku a samozřejmě mne lákala návštěva kolegů – sociálních pracovníků ve Fakultní nemocnici Nitra – získat tak možnost srovnání, mj. i obohatit vlastní praxi o nové podněty.

Rozdíly sociální práce v České republice a na Slovensku

Velkým přínosem pro moji práci byla zejména návštěva Referátu sociální péče ve FN Nitra, kde jsme se dozvěděli spoustu zajímavých informací, ale nejvíce mne zaujal postup, podle kterého jsou přijímáni žadatelé do zařízení sociálních služeb. V tomto případě se jedná o zcela odlišnou praxi, než která funguje u nás a která je rozdělena do několika fází. Každá žádost o umístění do zařízení sociálních služeb je nejprve postoupena k zaevidování a posouzení na obec nebo vyššímu územnímu celku, jež jsou příslušné pro rozhodování o odkázanosti na sociální službu; následně se vydává rozhodnutí, ve kterém se stanoví mj. druh sociální služby s přihlédnutím na potřeby žadatele. V dalším kroku si žadatel, dle doporučení uvedeného v rozhodnutí, vybírá zařízení a uzavírá smlouvu o poskytování sociální služby, žádost je následně zařazena do pořadníku čekatelů. V poslední fázi nastupuje klient do zařízení sociální služby – dle volných kapacit, které je možné ověřit z veřejného registru.

Dále mě zaujal tzv. *institút bezodkladného prijetí*, což představuje přijetí klienta do pobytové sociální služby v řádech dnů. Jedná se o situace, kdy osoba vyžaduje celodenní péči, není schopna se o sebe postarat. V takovém případě je kontaktován pracovník vyššího územního samosprávného celku, který zajistí umístění této osoby do zařízení. V případě, že se jedná o osobu bez příjmu či s nízkým příjmem, pak je tomuto zařízení poskytnuta finanční kompenzace.

Dále bych zmínila *vyživovací povinnosť detí vůči rodičům*, která je zakotvena v zákoně o rodině a v praxi je běžně používaným postupem. Uplatňuje se v případech, kdy osoba přijatá do pobytové sociální služby nemá dostatečný příjem na úhradu nákladů spojených s pobytem. V tomto případě jsou děti povinny doplatit rozdíl.

Určité rozdíly, v porovnání s českým systémem, je možné sledovat v oblasti vzdělávání. Ve slovenském zákoně o sociálních službách není stanovena povinnost týkající se splnění počtu hodin vzdělávání, ale je zákonný požadavek na supervizi pro pracovníky zařízení sociálních služeb.

Na Slovensku může používat označení sociální pracovník ten, kdo dosáhl druhého stupně vysokoškolského vzdělání, tj. magisterského titulu; při dosažení prvního stupně vzdělání – bakalářský titul, se jedná o povolání asistenta sociální práce. V navštívených organizacích jsme se nesetkali s konkrétní specializací u pracovníků, snad jen u služby, která se zaměřuje na resocializaci osob se závislostí na nealkoholových drogách, byl interní požadavek na dokončený dlouhodobý psychoterapeutický výcvik.

Další výraznou odlišností je existence zákona o sociální práci, který nabyl účinnosti 1. ledna 2015; takový zákon u nás dosud nemáme.

Měření kvality a efektivity

V souvislosti s měřením kvality a efektivity výkonu sociální práce jsme se v navštívených zařízeních nejčastěji setkali s hodnocením dotazníků spokojenosti klientů se službou, nebo šlo o hodnotící pohovory zaměstnanců s vedoucími pracovníky. V řadě zařízení teprve plánují zavádět i jiné metody a této oblasti se hodlají cíleně a soustavně věnovat.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Na základě navštívených zařízení v rámci této studijní cesty se domnívám, že práce s klientem, ať už v sociálních službách nebo ve zdravotnickém zařízení, je založena na podobných principech a jsou používány obdobné metody sociální práce jako u nás. Zásadní rozdíly lze vidět v legislativě. V určitých případech bychom se mohli slovenským systémem inspirovat a „dobrou praxi“ implementovat i do českého prostředí sociálních služeb a sociální práce.

Zahraniční studijní cesta pro mne byla velkým osobním přínosem – z každého navštíveného zařízení jsem si odnesla užitečné informace a postřehy a některé prvky se budu snažit zakomponovat i do své práce. Bylo poučné diskutovat s odborníky z jednotlivých zařízení, vyměňovat si zkušenosti. Studijní pobyt na Slovensku byl pro můj profesní růst jedinečnou zkušeností.

Soňa Škvareninová, DiS.

Pracuji jako sociální pracovnice v domácím Hospici sv. Jiří, o. p. s. Poskytuji bezplatné odborné sociální poradenství nevyčísitelně nemocným a jejich blízkým tak, aby se lépe orientovali ve svých možnostech, našli odvahu, vlastní zdroje a odbornou pomoc v řešení své situace, která nemocným nabídne možnost prožít závěr svého života se svými nejbližšími v domácím prostředí. Je pro mne důležité udržet si přehled o sociální práci s jinými cílovými skupinami, neboť i lidé v terminální fázi života či jejich blízcí často využívají jiné sociální služby, prostřednictvím kterých řeší svou nepříznivou sociální situaci, pochází z marginálních skupin, jsou cizinci, závislí na návykových látkách nebo nemají jisté bydlení apod. Stejně tak vnímám, že je důležité pro můj osobní rozvoj orientovat se v oblasti sociální práce v co možná nejširším spektru.

Sociální pracovníci na Slovensku, kteří pracují v kontaktu s klienty, musejí mít ukončeno vysokoškolské vzdělání II. stupně. Stejně tak mají významnou legislativní oporu v supervizi, která ukládá organizaci povinnost vypracovat a uskutečňovat program supervize. Účelem této zákonem dané povinnosti je zvyšovat odbornou úroveň a kvalitu poskytovaných služeb. Další způsoby celoživotního vzdělávání jsou závislé pouze na osobním rozhodnutí a motivaci konkrétního pracovníka na rozdíl od České republiky. Uvědomuji si, že žádná zákonná povinnost nezajistí, že se všichni sociální pracovníci budou aktivně vzdělávat a pracovat na svém osobním růstu, ale z vlastní zkušenosti vnímám, že podpora zaměstnavatele a opora v zákoně může mít i významný motivační charakter.

Velmi pozitivně jsem vnímala informaci získanou v organizaci Návrat, která se věnuje opuštěným dětem, náhradním rodinám, ale pracuje i s biologickými rodinami, že žádné dítě ve věku do šesti let bez domova nežije v ústavní péči, ale v náhradním rodinném prostředí.

Podle druhu sociální služby a cílové skupiny se zařízení úzce specializovala v různých oblastech. V práci s dětmi se jednalo např. o filiální terapii – terapii zaměřenou na podporu vztahu rodič/dítě, pískovou terapii nebo terapii dotykem. V domově sociálních služeb pro děti a dospělé významně využívali snoezelen. V resocializačním středisku v Bratislavě pracují s klienty terapeuti s širokým spektrem zaměření, což přináší velkou možnost pro klienta vybrat si způsob terapie, která mu bude nejbližší. Úzká specializace a certifikace zařízení může garantovat kvalitu péče v daném přístupu.

Měření kvality a efektivity

Pro měření efektivity výkonu sociální práce ve vztahu ke spokojenosti klienta přistupovalo každé zařízení odlišně. Jednalo se o dotazníkové metody, nebo o úzkou spolupráci s navazujícími službami, jiným ukazatelem byl počet klientů, kteří službu využili. K měření kvality výkonu sociální práce byly nejčastěji využity osobní rozhovory se zaměstnanci, jež měly často i motivační charakter. Služby si o výkonu sociální práce vedly statistické údaje a potřebnou dokumentaci. Formu a rozsah vedení dokumentace nevnímali pracovníci jako významně zatěžující. Jejich pozornost byla prvotně zaměřena na klienta.

Jako inspiraci jsem vnímala rychlost získání příspěvku na péči do jednoho měsíce. Také mne zaujalo tzv. „bezodkladné přijetí“ do pobytové služby – pracovnice kraje má k dispozici seznam volných míst a kontaktuje zařízení, která klienta v případech, kdy potřebuje pobytovou sociální službu (např. hospitalizovaný, který nemá pečující osobu, nebo člověk bez domova, jež se stal závislým na pomoci druhé osoby) přijmou přednostně.

V pružném vyřízení příspěvku na péči i bezodkladném přijetí vidím dobrý pracovní nástroj, jak efektivně využívat kapacitu pobytových zařízení a předcházet dlouhodobým hospitalizacím.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Napříč všemi službami, které jsme navštívili, jsem vnímala obrovské nadšení. Setkala jsem se s odborníky, kteří věřili tomu, co dělají a vkládali do své práce část své vlastní osobnosti. Velmi otevřeně, se skutečným zaujetím dokázali předávat své zkušenosti. Přidanou hodnotou bylo sdílení zkušeností a názorů se sociálními pracovníci, které se společně se mnou zúčastnily zahraniční cesty. Potvrdila jsem si svůj osobní názor, že standardizace sociální práce a zákony mne při výkonu profese neomezují, ale vytvářejí mi bezpečný prostor, ve kterém bych měla vědět, kde jsou mé kompetence a kde končí. Celoživotní vzdělávání a osobní růst neodmyslitelně patří k práci s lidmi, k zodpovědnému chování sociálního pracovníka, jsem ráda, že je v České republice systémově podporováno. Jak bude sociální práce širokou veřejností vnímána, jak bude posilována její vážnost a důležitost ve velké míře záleží právě na nás, na sociálních pracovnících.

Pavlína Trpáková

Jsem sociální pracovnící od absolvování sociálně právní školy v Ostravě v roce 1986. Mám zkušenost z OSPOD, pedagogicko-psychologické poradny, rodinných center a v posledních deseti letech pracuji jako sociální pracovníce se seniory v terénní pečovatelské službě. Ve farnosti podněcuji a animuji setkávání seniorů. Stále hledám dobrou praxi, vyhledávám kontakty s dalšími sociálními pracovníky a vzdělávám se. Mám za to, že lidé ve městě, kde žijí, by mohli mít větší oporu v sociálních službách. Hledám podporu a argumenty pro představitele služeb, města i kraje.

Program uplynulého týdne byl nabitý, dobře připravený a zajištěný pracovníci MPSV. Během týdne jsme navštívili pestrou škálu zařízení sociálních služeb, která pracují s různými cílovými skupinami a uplatňují odlišné metody práce. V jednotlivých zařízeních nám byly představeny chod organizace, klientela a nabízené služby a v neposlední řadě též pracovní náplň sociálních pracovníků.

Mezi sociální prací v České republice a Slovenské republice shledávám několik rozdílů. Jedním z nejzákladnějších jsou dle mého názoru nároky na vzdělání sociálních pracovníků. Na Slovensku může být sociálním pracovníkem pouze ten, kdo získal magisterský titul v oboru sociální práce. Ti, kteří získali bakalářský titul, mohou vykonávat povolání asistenta sociální práce. Je otázkou, zda toto rozdělení nadělá více škody nebo užitku. Vzdělání je pro sociálního pracovníka velmi podstatné, ovšem v ČR vycházejí již z vyšších odborných škol sociální pracovníci na velmi vysoké odborné úrovni, kteří se mnohdy stanou odborníky na svou práci.

Velmi pozitivně hodnotím zákonné ustanovení povinné supervize alespoň 1x ročně, byť je tato frekvence dle mého názoru stále nedostatečná. Supervize je ale na Slovensku využívána sociálními pracovníky častěji a mají k ní kladnější vztah, než je tomu v ČR.

Z hlediska konkrétních míst mne velmi zaujalo občanské sdružení Návrat působící v oblasti sociálněprávní ochrany dětí, jehož mottem je: „Jediný domov pro dítě je rodina“. Organizace si dala za cíl přispět k takovému stavu společnosti, ve kterém budou všechny děti prožívat dětství v rodinách schopných poskytnout jim bezpečí, péči a lásku. Všechny opuštěné děti najdou útočiště v rodinách ochotných se o ně postarat, rodiny s problémy dostanou včas potřebnou sociální a psychologickou pomoc, aby se předešlo k vážnému strádání dětí.

Ve středisku v Bratislavě jsme byli přijati s otevřeností. Ze zdejšího prostředí byl cítit výrazný nádech nadšení pro danou práci – zprostředkování podpory rodičovství. Zaujala mě komplexnost práce s rodinou, její podpora, podpora rodičovství, preventivní přístup. Za přínosné považuji i hledání prorodinných řešení, metod zajímavých, inspirativních a funkčních. Působivé bylo zejména využití dotykové terapie za použití triček pro děti i rodiče. Návrat je organizace, která má důvěru, a její kvalita se odráží v tom, že se lidé vracejí pro radu a podporu nebo za účelem návštěvy některého z nabízených vzdělávacích kurzů.

Retest je zařízení, které mě nadchlo svou organizací, pravidly a filozofií – „Jsme tady, pokud nás potřebuješ a chceš využít naše služby“. Záleží plně na rozhodnutí klienta a jeho

vůli. Pozoruhodné je zejména to, že organizace primárně neusiluje o návrat klienta zpět do rodiny, protože ta je často příčinou závislosti, a tudíž dle organizace není žádoucí, aby se do ní klient vracel.

Ve fakultní nemocnici v Nitře je hlavním nástrojem sociální práce rozhovor s pacientem a jeho blízkými. Následuje stanovení sociální diagnózy a plán sociálních intervencí, které se postupně realizují a vyhodnocují. Sociální pracovníci nemocnice nám svěřili, že mají dobrou zkušenost se spoluprací s dalšími návaznými organizacemi a institucemi, které dále pomáhají řešit nepříznivé životní situace klientů. Jako jedno z nepříznivých úskalí své práce hodnotí vysoký počet klientů a z toho vyplývající malý prostor pro preventivní činnost. Multidisciplinární spolupráce dle mého mínění funguje na Slovensku lépe než v ČR. Organizace mezi sebou nesoupeří, jako se to někdy stává u nás, a odborníci ze stejné oblasti nejdou proti sobě.

Kvalita práce sociálních pracovníků v námi navštívených zařízeních je hodnocena důvěrou či opakovanými žádostmi o podporu, průvodcovství nebo radu.

Sociální pracovníky, se kterými jsme se setkali, bych reklamním jazykem pojmenovala jako „energii sbalenou na cesty“. Týden strávený v kolektivu podobně naladěných kolegyně, které jsou hrdými sociálními pracovníci, síťují, hledají inspiraci, byl pro mne nádechem a pohlazením. Prožívám profesní radost. Děkuji kolegyněkám za přijetí mezi sebe, za sdílení, za přátelství. Děkuji kolegům z MPSV za celý projekt.

Mgr. Ivana Kouřilová

Působím na Městském úřadu v Blansku jako sociální pracovnice, vykonávám sociální práci na obci, sociální práci v rámci pečovatelské služby a velkou část mé agendy tvoří komunitní plánování sociálních služeb. Účast na zahraniční studijní cestě byla pro mě možností poznat spektrum sociálních služeb a způsob a podmínky výkonu sociální práce v jiné zemi.

Sociální pracovníci všech navštívených zařízení využívají především komplexní přístup k práci s klientem tak, aby byla zajištěna pomoc a podpora při řešení jeho nepříznivé sociální situace. Velký důraz je kladen na samotné potřeby klientů. Většina navštívených organizací intenzivně spolupracuje s rodinnými příslušníky a nejbližším okolím. S úspěchem jsou využívány prvky multidisciplinárního přístupu.

Měření kvality a efektivity

Hodnocení kvality a efektivity sociální práce není systémově nastaveno a ukotveno. Některé organizace využívají pro hodnocení práce zpětnovazební dotazníky. Práce je hodnocena zejména v kontextu spokojenosti klienta se službou. Většina organizací používá individuální plánování služby s klientem jako nástroj nastavení poskytování služby, plán spolupráce je průběžně hodnocen jak s klientem samotným, tak s ostatními členy týmu či rodinnými příslušníky.

Kontrola kvality služby je realizována zřizovatelem v rámci tzv. metodických dnů. Hodnocení zaměstnanců provádí organizace většinou formou ústního pohovoru, a to v různých frekvencích. Postupy jsou ale individuální, dle nastavení pravidel jednotlivých organizací. Rozdílný je přístup ke vzdělávání zaměstnanců. Podmínkou výkonu sociální práce je zákonem definovaná odborná způsobilost. Sociálním pracovníkem může být jen absolvent magisterského stupně studia na vysoké škole. Absolventi bakalářských stupňů jsou asistenty sociální práce. Ačkoliv nebyla v organizacích specializace jako taková zmiňována, jednotliví poskytovatelé přijímají pracovníky dle zaměření jejich vzdělání a dalších absolvovaných výcviků a školení dle náročnosti a cílové skupiny, s níž budou pracovat. Příkladem může být navštívené resocializační středisko RETEST v Bratislavě, kde je podmínkou absolvovaný psychoterapeutický výcvik. Jiné organizace realizují cílené zaškolování a přípravu svých zaměstnanců. Obecně jsou sociální pracovníci navštívených organizací za své průběžné vzdělávání odpovědní sami. Absolvování jednotlivých kurzů a výcviků je vnímáno jako získaná hodnota samotného sociálního pracovníka, kterou si případně „odnáší“ do jiné organizace, proto si ho pracovníci hradí sami, a pokud je to v možnostech zaměstnavatele, poskytuje na takové vzdělávání pracovní volno (v některých organizacích až 10 dní ročně, např. Centrum Slniečko, n.o.) případně finanční limit pro hrazení kurzů (např. Storm, o.z.).

Na rozdíl od České republiky je na Slovensku zakotvena povinná supervize, kterou využívají pracovníci celých organizací jak v oblasti práce s klienty, tak pro řešení vztahů na pracovišti. Ze strany pracovníků byla vnímána jako dobrý nástroj podpory výkonu sociální práce.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta mi nabídla vhled do různých sociálních služeb, které pracují s různými cílovými skupinami a zároveň mají rozdílné zřizovatele. Ze všech pracovníků, s nimiž jsme komunikovali, bylo znát nadšení pro jejich práci a ochota především pomáhat lidem v cestě k jejich osamostatnění a ukotvení nejen ve společnosti, ale především v sobě samém.

Vzhledem k tomu, že velká část mé práce je věnovaná komunikaci s poskytovateli sociálních služeb i sociálními pracovníky napříč resorty, umožnila mi studijní cesta získat informace o službách a zároveň mohu tyto zkušenosti přenést na organizace v našem regionu. Utvrdila jsem se ve svém přesvědčení, že je třeba sociální práci vnímat jako komplexní činnost, která vede k efektivnímu a cílenému zabezpečení pomoci. Neméně důležitým přínosem byla výměna zkušeností a názorů s ostatními kolegyněmi, které se studijní cesty zúčastnily.

Bc. Petra Křížová, DiS.

Jmenuji se Petra Křížová a desátým rokem pracuji jako sociální pracovník v Centru pobytových a terénních sociálních služeb Zbůch, které poskytuje sociální služby osobám s tělesným, zdravotním a kombinovaným postižením ve čtyřech sociálních službách (domov pro osoby se zdravotním postižením, odlehčovací služby, chráněné bydlení, sociální rehabilitace).

Mou motivací pro účast na této zahraniční studijní cestě byla potřeba se neustále vzdělávat, rozvíjet a „nasávat“ informace i z jiného typu organizací, než ve které sama působím. Dle mého názoru by sociální pracovník měl mít přehled o různých druzích služeb (nejen v okruhu své cílové skupiny), protože je často potřeba navázat klienta i na jiný typ sociální služby.

Měření kvality a efektivity

Co se týká měření kvality a efektivity sociální práce, žádná z organizací nemá vytvořený žádný speciální nástroj na měření. Většina organizací zjišťuje spokojenost klientů s poskytovanými službami buď ústní formou, nebo formou dotazníků. S pracovníky pak vyhodnocují jejich práci v rámci hodnocení pracovníka, které probíhá v různých intervalech (1x – 4x za rok).

Rozdíly sociální práce v České republice a na Slovensku

Všechny organizace poskytující sociální služby spadají pouze pod jeden resort (MPSVR) – u nás rozříštěnost do různých resortů, což vnímám jako zásadní problém. Za sociálního pracovníka je na Slovensku považován člověk, který má ukončené magisterské vzdělání pouze v oboru sociální práce. Člověk s bakalářským vzděláním v sociální práci je pak asistentem sociální práce (na jiné příbuzné obory a na absolventy vyšší odborné školy zde není brán zřetel). Vzdělávání sociálních pracovníků – nemají ukotven v zákoně počet hodin, ve většině organizací si pracovníci vzdělávání hradí sami a vzdělávají se ve svém volnu (některé organizace částečně přispívají, anebo poskytují určitý počet dní volna v roce na vzdělávání).

V SR mají zákonem (zákon č. 219/2014 Z.z., o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov) zřízenou Slovenskou komoru sociálních pracovníků a asistentů sociální práce (členství v komoře je dobrovolné). U nás doposud neexistuje zákon o sociální práci, který je z mého pohledu velmi důležitý pro práci sociálního pracovníka.

Profesionální rodič (u nás pěstoun na přechodnou dobu) – není zde omezené poskytování pěstounské péče na dobu jednoho roku, jako je to v ČR. Profesionální rodič je zaměstnancem dětského domova. Je zde zakázáno poskytovat kolektivní ústavní péči dětem do 6 let věku.

V SR musí v podporovaném bydlení zůstat klientovi zákonná částka z příjmu, což je u nás velký problém, protože jak v podporovaném, tak v chráněném bydlení, musí klient zaplatit plnou úhradu, i když na to jeho příjmy nedosahují.

Služby, které v SR spadají pod zákon o sociálně-právní ochraně, nemusí mít vytvořené standardy kvality. Organizace spadající pod magistrát nemusí registrovat (v SR akreditovat) své sociální služby. Na Slovensku existuje tzv. „bezodkladné umístění“ klienta – pra-

covník na kraji má přehled volných kapacit, kam je možné člověka umístit. Na Slovensku je možné věnovat 2 procenta z daní (zaměstnanec) nebo 3 procenta (dobrovolník) z daní jakémukoliv občanskému sdružení.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Studijní cesta předčila má očekávání, odnesla jsem si z ní spoustu zajímavých informací a také chuť do další práce. Studijní cestu hodnotím velmi pozitivně a pokládám ji za užitečnou pro moji praxi.

Eva Rosecká, DiS.

Pracuji jako sociální pracovnice na Oddělení sociální práce Odboru sociálních věcí a zdravotnictví Úřadu Městské části Prahy 7. Spolupracuji s osamělými seniory, rodinami s dětmi, osobami se zdravotním postižením a osobami bez přístřeší, příp. i s jejich rodinnými příslušníky při řešení jejich aktuální sociální situace.

Zahraniční cesty jsem se chtěla zúčastnit z důvodu svého osobního a profesního rozvoje. Poznat výkon sociální práce na Slovensku, porovnat vzájemné rozdíly, dozvědět se více informací, dozvědět se praktické informace, mít možnost osobního kontaktu se sociálními pracovníky navštívených organizací.

Od studijní cesty jsem očekávala nové a praktické informace, prohloubení svých dosavadních znalostí; inspiraci, jak řešit různé sociální situace klientů; mezinárodní spolupráci.

Měření kvality a efektivity

Měření kvality výkonu sociální práce v navštívených organizacích probíhá nejčastěji prostřednictvím rozhovoru zaměstnavatele se zaměstnancem, kdy se při zpětné vazbě vyhodnocují úspěchy a neúspěchy práce s klientem. Výhodou zde spatřuji v pravidelném poskytování zpětné vazby. Nevýhodou je, že není nastaveno jednotné pravidlo pro měření kvality výkonu sociální práce.

Měření efektivity výkonu sociální práce v navštívených organizacích probíhá v rámci rozhovoru zaměstnance s klientem, kdy si poskytují také vzájemnou zpětnou vazbu. Výhodou je vzájemná zpětná vazba, mají možnost vyjádřit se k dané situaci a k danému pracovníkovi.

Sociální pracovníci v navštívených organizacích musejí mít absolvované příslušné vzdělání, minimálně magisterské. V případě absolvovaného bakalářského vzdělání se jedná o asistenta sociální práce. V občanském sdružení Návrat musí mít sociální pracovník s magisterským vzděláním absolvovanou praxi minimálně 3 roky v oblasti práce s cílovou skupinou. V zařízení Slniečko je vstupním kritériem výběrového povinnosti uchazeče absolvovat před samotným průběhem výběrového řízení internetové vzdělávání zaměřené na syndrom CAN. V Retestu musí mít sociální pracovník absolvované příslušné vzdělání a ukončený 5letý terapeutický výcvik. Myslím si, že by bylo vhodné v ČR absolvovat podobné specializace. Výhodou dané specializace je, že je detailněji zaměřena na konkrétní situaci nebo problém.

Sociální pracovníci daných organizací procházejí pravidelnými školeními, která si na své vlastní náklady zajišťují sami. Zaměstnavatel jim poskytne určité volno, a pokud je to v jeho možnostech také finanční náhrady. Výhodou je, že si zaměstnanci mohou sami vybrat, jakého školení se zúčastní. Nevýhodou je, že finanční náklady na školení jsou větší, než kolik jim přispívá zaměstnavatel.

V občanském sdružení Návrat se mi líbila navržená trička pro rodiče s praktickým využitím pro děti. Rodič četl postupně dítěti návod a dítě dle jeho pokynů vykonávalo zadané úkoly, tedy rodič kreslilo či psalo na záda. Při této hře se mezi rodičem a dítětem pozitivně zintenzivňoval kontakt. Bylo by vhodné, aby tato trička byla zavedena také na český trh.

Níže uvádím několik rozdílů ve výkonu sociální práce mezi Českou republikou a Slovenskem.

Při žádosti o dávku hmotné nouze musí klient doložit několik dalších formulářů z různých úřadů. Výhodou je rychlé vyplacení dávky oproti ČR. Nevýhodou je velké množství administrativy.

Standarty kvality sociálních služeb. Výhodou jsou konkrétně definovaná kritéria sociálních služeb. Nevýhodou je, že nelze poskytovat sociální službu jiné cílové skupině; službu lze poskytovat pouze té skupině, pro kterou byly standardy vytvořeny.

Dobrovolnictví. Výhodou je, že organizace na Slovensku dohlíží samy nad průběhem tohoto procesu. V ČR jsou dobrovolníci nejprve zaškolováni dobrovolnickými centry a následně je jim zprostředkován kontakt se sociální službou.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Má očekávání ze studijní cesty byla rozhodně naplněna. Dozvěděla jsem se nové a praktické informace o daných organizacích; problémy, se kterými se také potýkají; prohloubila jsem si své stávající informace, získala nové zkušenosti, navázala spolupráci a nová přátelství.

V ČR mi chybí pravidelné motivační rozhovory mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem; nefinanční motivace ze strany zaměstnavatele a od kolegů.

Exkurze v každém zařízení byla pro můj další rozvoj velmi přínosná a obrovským zážitkem. Jsem moc ráda, že jsem tuto zahraniční cestu mohla absolvovat.

Jana Šúchová, DiS.

Jmenuji se Jana Šúchová a pracuji na Úřadu práce České republiky, v oddělení nepojistných sociálních dávek – hmotné nouzi, v kontaktním pracovišti. Působím jako ověřovatel dávek hmotné nouze a také jako sociální pracovník. V oboru pracuji pouze přibližně rok, a tak jsem od zahraniční studijní cesty na Slovensko čekala především získání nových informací od ostatních účastníků cesty, ale především ze zahraničí, které mohu použít při výkonu své práce.

Celkově si myslím, že problémem každé navštívené organizace jsou především nedostatek financí a nedostatek personálu. Na Slovensku mají vysoké požadavky na vzdělání svých pracovníků – vyžadují totiž vzdělání magisterské (sociální pracovník), nestačí jim bakalářské (asistent sociální práce). Co se týče průběžného vzdělávání pracovníků, většinou si musí pracovník hledat a financovat kurzy a přednášky sám, často ve svém volném čase. Na Slovensku není stanoven minimální počet hodin povinného vzdělávání sociálních pracovníků. Naopak mají povinné supervize, kterými musí projít každý sociální pracovník alespoň 1x ročně. Myslím si, že ve všech organizacích je vidět dobrá spolupráce s jinými organizacemi, především těmi navazujícími. Financování mnohých organizací je hodně z darů a také projektů, které umí na Slovensku využívat mnohem lépe, než v ČR. Novinkou pro mě také bylo, že každý daňový poplatník může darovat 2 procenta (pokud je člověk dobrovolník a odpracuje alespoň 40 hodin ročně, může darovat 3 procenta) z daňového odvodu organizaci dle vlastního výběru, což motivuje organizace k lepším výkonům.

Překvapilo mě také, jako pracovníka Úřadu práce, že mnohé agendy má pod správou právě Úřad práce. Jedná se nejen o zprostředkování zaměstnání a agendy nepojistných sociálních dávek jako je tomu v ČR, ale jedná se také o sociální pracovníky města, OS-POD nebo evidenci dětí k adopci a do pěstounské péče. Pracovníci organizací si většinou spolupráci s Úřadem práce SR pochvalují. Co se týče přímo mé agendy hmotné nouze, funguje tato agenda na Slovensku obdobným způsobem, jen je potřeba k žádosti připojit i následující dokumenty – potvrzení o trvalém pobytu z matriky, potvrzení o majetku z policie, potvrzení o nemovitém majetku z katastru s ověřeným podpisem, potvrzení finančního úřadu o daňových odvodech, doklad o sňatku nebo rozvodu. Mnohé dokumenty jsou povinné i při žádosti o poskytnutí pomoci v hmotné nouzi v ČR, ale ne tak podrobně.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Celkově musím zahraniční cestu hodnotit jen pozitivně s tím, že předčila moje očekávání. Během návštěv zařízení jsme se setkávali jen s ochotou předat nám co nejvíce informací a ukázat nám co nejvíce z jejich pracoviště. Každý vedoucí organizace nebo sociální pracovník byl zřejmě nadšený ze své práce, což mě i kolegyně motivovalo do naší každodenní práce. Pozitivně hodnotím organizaci celé zahraniční cesty, která proběhla bez zaváhání od ubytování po samotné návštěvy organizací.

Celou zahraniční cestu hodnotím pozitivně a beru ji jako důležitý zdroj informací, které mohu využít ve svém každodenním profesním životě.

Eliška Romanová

Od roku 1977 pracuji ve Věznici Heřmanice, od roku 1980 na oddělení výkonu trestu ve funkci sociální pracovníce. Za celá ta dlouhá léta své praxe mám zkušenost s odborným zacházením pouze s vězňnými osobami, a to dospělými muži. Z těchto důvodů jsem přivítala možnost absolvovat studijní cestu a navštívit různorodá zařízení, seznámit se s činností a zaměřením níže uvedených organizací, získat povědomí o fungování sociálních služeb a práci sociálních pracovníků na Slovensku.

Metody přístupy a rozdíly oproti ČR

Během návštěvy zařízení Návrat jsem přemýšlela nad situací dětí, jejichž rodiče jsou schopni a ochotni se o své děti starat, ale aktuálně to není možné. V rámci práce s vězňými osobami řeším situace, kdy jeden nebo oba rodiče vykonávají vazbu nebo trest odnětí svobody, a „venku“ po nich „zůstávají“ nezletilé děti, často mladší šesti let. Některé děti jsou umístěny do dětského domova a najít pro ně odpovídající prostředí neústavního charakteru bývá obtížné. V organizaci Návrat jsem si připomněla výhody domácího prostředí, které může dětem, a to nejen vězňených rodičů, poskytovat podnětnější a láskyplnější podmínky, než je tomu v ústavním zařízení.

Týmovou práci považuji za jeden ze základních pilířů pro práci s jakoukoliv cílovou skupinou, u dětí, které trpí nebo jsou ohrožené syndromem CAN, je týmová práce nezbytná. Pozitivně hodnotím, že v centru SLNIEČKO se na ní podílejí sociální pracovníci i psychologové, vnímala jsem, s jakou diskrétností a citem k dětem, případně dalším osobám přistupují.

Kolegy, kteří pracují s umírajícími pacienty, obdivuji. Tuto práci považuji za velmi náročnou. Prostedí i okolí hospice působilo příjemně, nicméně po celou dobu návštěvy jsem si kladla otázku, zda bych zde mohla pracovat, zda bych dokázal být tak stále dobře naladěná, jako tomu bylo u pracovníků, kteří se nám věnovali.

K výkonu profese je nutné je nutné vysokoškolské vzdělání s titulem Mgr., a to již při přijetí na uvedenou funkci, nižší vzdělání mají tzv. asistenti sociální práce. Ve většině zařízení si další vzdělávání, tj. školení, konference, supervize aj. hradí zaměstnanci sami pro svůj osobní růst. Oproti situaci v ČR nemusí splnit stanovený počet 24 hodin vzdělávání, které u nás zajišťuje dle zákona zaměstnavatel.

Z výpovědí pracovníků v navštívených organizacích lze konstatovat, že ve srovnání s ČR není na Slovensku dostatečná legislativa (standards kvality ještě ne zcela fungují). Na druhé straně to může znamenat díl a možnost jisté svobody a rozvoj kreativity při výkonu sociální práce. Lze konstatovat, že i přes problémy (finance, nedostatečný počet pracovníků, zejména ošetřovatelů), které v sociálních službách v SR mají, vykonávají svou práci s velkým nadšením, zaujetím pro práci s klienty, elánem a od srdce.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Závěrem mohu konstatovat, že absolvování zahraniční studijní cesty předčilo má očekávání, byla jsem spokojena s organizací, s výběrem zařízení, která jsme navštívili. Poznala

jsem nové kolegyně, došlo na výměnu zkušeností. Považuji za důležité poděkovat MPSV a jejich projektu.

Cením si možnosti navštívit organizace, v nichž je realizována sociální práce. Přestože šlo o zařízení, která ne vždy pracují se stejnou cílovou skupinou, které se ve své praxi věnují, z každé návštěvy jsem si „odnesla“ možnosti, jak nahlížet na potřeby klientů, jak do práce implementovat nové trendy v sociální práci, jak využívat osvědčené způsoby práce a jak bojovat proti případnému vyhoření.

Bc. Zdena Altmanová, DiS.

Od roku 2012 pracuji v ženské Věznici Světlá nad Sázavou jako sociální pracovnice. Z osobní zkušenosti mohu říci, že pracovní náplň sociálního pracovníka ve věznici je velice rozmanitá. Spolupracuje nejen s odsouzenými, ale i s ostatními zaměstnanci věznice, s pracovníky státních zařízení, v neposlední řadě s neziskovými organizacemi. Osobní motivací k této cestě byla možnost seznámit se s nabídkou sociální péče a pomoci na Slovensku v porovnání s Českou republikou, s legislativní stránkou této práce v zahraničí a pracovní náplní sociálních

pracovníků v různých typech sociálních zařízení.

Během pracovní cesty jsme měli možnost s kolegy navštívit pestrou škálu zařízení sociálních služeb, která nabízejí svoji pomoc a péči sociálně potřebným lidem. Díky této pracovní cestě jsme zjistili, že mezi ČR a SR existuje v oblasti sociální práce mnoho rozdílů. Mezi základní rozdíl osobně řadím pohled na vzdělání sociálních pracovníků. V SR je uzákoněno, že zaměstnanec vykonávající sociální práci musí mít absolvované – oproti ČR – magisterské vzdělání v oboru sociální práce. Zaměstnanci mající ukončené bakalářské studium mohou vykonávat povolání asistenta sociální práce. Dále je legislativně stanoveno, že sociální pracovníci v SR se povinně 1x ročně účastní supervize. V ČR naopak supervize velice často sociálním pracovníkům chybí. Poskytovatelé sociálních služeb se ve SR, stejně tak jako v ČR, potýkají s nedostatkem finančních prostředků pro své provozy a také s nízkým počtem kvalifikovaných zaměstnanců.

Oproti ČR je na Slovensku trochu jiný přístup k rovnováze mezi přímou prací s klienty a administrativou. Osobně mě zaujala slova ředitele Charity, který řekl: „Já potřebuji zaměstnance v přímé práci s klientem v terénu, nikoliv zaměstnance v kanceláři vypisující nekonečné množství administrativy.“ Myslím si, že tento osobitý přístup v ČR chybí.

Přenos do vlastní praxe

Jelikož jsem ve Věznici Svétlá nad Sázavou členkou protidrogové poradny, zajímala jsem se přednostně o organizace zabývající se drogovou problematikou. Dozvěděli jsme se, že pracovníci sdružení spolupracují i s osobami ve výkonu trestu odnětí svobody, ale pouze prostřednictvím písemného kontaktu. Toto mě velice překvapilo, neboť v ČR je preferovaná spolupráce věznic s organizacemi nabízející pomoc drogově závislým lidem, kteří vykonávají trest odnětí svobody. Domnívám se, že v ČR je spolupráce mezi Vězeňskou službou a nevládními organizacemi ohledně drogové prevence velice aktivní. Nezisková organizace zaměřená na drogovou situaci – konkrétně v Bratislavě – zařadila do svého komplexního programu pro klienty především pracovní terapii. Osobně mě překvapilo, že již od druhé fáze této terapie dochází klient do zaměstnání v Bratislavě. Domnívám se, že tímto jsou klienti motivováni, neboť jim je ze strany terapeutů „dána“ důvěra. Stejně tak jako v ČR, tak i na Slovensku jsou služby pro klienty zaměřeny také na podporu při zajištění si zaměstnání po odchodu z komunity, zvyšování si odborné kvalifikace, v neposlední řadě je nabízena i pomoc při řešení dluhové problematiky.

Drogovou problematikou se zabývají také nízkoprahová centra, která nabízejí své služby klientům také v prevenci rizikového chování. Bohužel takto zaměřených center je v SR velice málo, jedná se tedy o nedostatkovou službu. Dle slov vedoucího centra je toto zapříčiněno velice malou podporou ze strany ministerstva a společnosti. Chybí jim legis-

lativa zaměřená na tuto problematiku. V této oblasti je i velice nedostatečná spolupráce s Probační a mediační službou a příslušným ministerstvem.

Jelikož naše pracovní cesta byla velice pestrá, co se do návštěvnosti zařízení týče, měli jsme možnost seznámit se také s pracovní náplní zaměstnanců poskytující péči imobilním klientům s těžkým mentálním a tělesným handicapem. Po návštěvě tohoto zařízení jsem byla přesvědčena, že toto zařízení můžeme považovat za nadstandardní (pestrá nabídka služeb, velmi profesionální a zároveň lidský přístup všech zaměstnanců, nadstandardní prostředí a materiální vybavenost služby atd.).

Navštívili jsme také zařízení nabízející služby a péči lidem bez domova, a to prostřednictvím nízkoprahového centra pro dospělé nebo noclehárny. Klient využívající tyto služby musí být mobilní, tzn. samostatný. Byli jsme informováni, že do noclehárny jsou přijímáni i klienti pod vlivem alkoholu, nesmí však být nebezpeční svým chováním sobě či ostatním klientům a zaměstnancům zařízení.

V Nemocnici Nitra jsme byli informováni o pracovní náplni sociálních pracovníků. Přiznám se, že o jejich pracovní náplni jsem se nikdy osobně blíže nezajímala. Musím přiznat, že získané informace mi byly s odstupem času nápomocny při řešení pracovní záležitosti.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Prostřednictvím této studijní cesty jsem měla také možnost seznámit se i s pracovní náplní a názory „mých“ kolegů z různých zařízení nabízející sociální péči a pomoc v České republice, které se této zahraniční cesty také zúčastnily.

Mgr. Svatava Polášová

Od roku 2001 pracuji jako sociální pracovnice ve Věznici Opava, kde jsem postupně měla na starosti odsouzené mladistvé, dospělé muže a později také ženy. Nyní vykonávám práci sociální pracovnice s chovanci v zabezpečovací detenci (osoby s onemocněním schizofrenie, duševními poruchami, poruchami osobnosti apod.). Před nástupem do věznice jsem pracovala na sociálním odboru městského úřadu. V průběhu výkonu sociální práce jsem byla několikrát nucena kontaktovat a spolupracovat se slovenskými úřady. Motivací k účasti na studijní cestě bylo proto pro mě získání nových informací a částečná možnost srovnání sociální práce na Slovensku a u nás. Proto jsem využila možnosti navštívit Nitru a Bratislavu osobně.

V rámci studijní cesty jsme poznali sociální práci ve vybraných státních i neziskových organizacích na Slovensku. Tyto organizace jsme si měli možnost porovnat s obdobnými zařízeními v České republice. Navštívili jsme sedm organizací.

V resocializačním středisku Retest pro drogově závislé osoby starší 18 let, jsou tyto osoby po ukončení pobytu z větší části umisťovány do Domova na půli cesty. Návrat do rodiny považují za riskantní z důvodu relapsu. Toto vidím jako velký rozdíl oproti českým obdobným zařízením.

V organizaci Slniečko jsme se dozvěděli, že na rozdíl od ČR, pokud jsou pracovníci přivolaní k případu týraného dítěte, není nutné k této události přivolávat hlídku policie. Zařízení podobného typu je na Slovensku nedostatek.

Zařízení Diecézní charita Nitra má stejné zaměření jako u nás Armáda spásy. Překvapením pro mě bylo, že klient, žádající o pomoc, může být pod vlivem alkoholu, ale nesmí ohrožovat svým chováním ostatní klienty a zaměstnance. Azylový dům a podobná zařízení, která jsem navštívila u nás, tuto benevolenci nepovolovaly.

Všechny navštívené organizace využívají supervizi, a to buď ve skupinové, nebo individuální formě. Téměř ve všech navštívených organizacích nám sdělili, že si zaměstnanci další vzdělávání a kurzy hradí sami, někdy mají možnost využít pracovní doby, případně je zaměstnavatel uvolní na vzdělávání. Jako pozitivní rozdíl je na Slovensku vyžití možnosti odečtu 2 procent z příjmu ve prospěch určitého sociálního zařízení.

Novou informací pro mě bylo, že sdružení zajišťuje umisťování opuštěných dětí ve věku do 6 let do rodin tak, aby tyto děti nežily v dětských domovech, ale přímo v rodinách. Mají 90% úspěšnost. Náhradními rodiči se tak stávají zaměstnanci dětských domovů. Tato myšlenka se mi velice líbí a určitě je pro dítě vždy výchova v náhradní rodině smysluplnější než mimo ni.

Měření kvality

Nastavení jasných pravidel při vyhodnocování efektivity a kvality práce v navštívených sociálních službách není jednotné. Obecně platí, že názory na to, jak lze poznat kvalitní sociální službu se různí. Ještě více odlišné jsou představy o tom, co to vlastně kvalita služby je. Na rozdíl od ČR nejsou standardy ve všech sociálních službách na Slovensku striktně nastavené. Např. v Návratu je výsledkem kvality práce získaná důvěra mezi rodinou a organizací. Zde se jedná o proces dlouhodobý. V Integře i v Resetu jsou prová-

děna hodnocení zaměstnanců průběžně, a to ředitelem nebo vedoucími zaměstnanci. V Slniečku mají standardy kvality, které jsou vyhodnocovány 1x ročně nebo průběžně po odchodu dítěte ze zařízení.

Celkové zhodnocení studijní cesty

Možnost navštívit zmiňovaná zařízení jsem velice přivítala, především k mému pracovnímu obohacení a dalšímu porovnávání informací v sociální oblasti. Přínosem pro mě bylo především to, že sociální práce u nás a na Slovensku je velice obdobná a původně vychází ze stejných odborných pramenů, jako je např. prof. PhDr. Zdeněk Matějček, CSc., z jehož prací čerpají třeba ve sdružení Návrat.

Sociální práce je náročná a komplexní profese, která je mnohdy těžce uchopitelná a měřitelná. Pochopitelně se zde nemůže odehrávat vše jen podle ideálních metodických představ. Proto i měření kvality výkonu sociální práce je činnost náročná a nejednotná. Velmi si vážím možnosti, že jsem se mohla studijní cesty na Slovensko zúčastnit.

Mgr. Monika Kaštanová

V současné době jsem zaměstnaná jako sociální pracovnice ve Věznici a ústavu pro výkon zabezpečovací detence Opava. Ve své práci se zabývám řešením mnoha sociálních problémů odsouzených z velmi širokého spektra oblastí. Motivací k účasti na studijní cestě bylo především získání nových informací o sociální péči a sociálních službách na Slovensku, porovnání způsobů sociální práce a možnost následného využití osvědčených modelů v praxi.

Velmi zajímavou zkušeností byla pro mě návštěva resocializačního střediska Retest, které se zaměřuje na plnoleté klienty, kteří jsou závislí na psychoaktivních látkách. Ve věznicích spolupracujeme velmi úzce s podobnými zařízeními, kdy odsouzeným po absolvování pobytu na specializovaném oddělení pro léčbu závislosti ve věznicích, zajišťujeme po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody následnou léčbu. Ve středisku Restart se klade velký důraz na samostatnost klienta, na získání pracovních návyků a smyslu pro povinnost. Organizace velmi úzce spolupracuje s následnou službou – Domem na půli cesty, kam je po ukončení terapeutického pobytu přijímána většina klientů. Oproti zavedené praxi v ČR chápou návrat zpět do rodiny jako velké riziko relapsu vzhledem k patologickému rodinnému prostředí.

Centrum Slniečko je neziskovým subjektem, jejíž cílovou skupinou jsou týrané, zanedbávané a sexuálně zneužívané děti a oběti domácího násilí. Na rozdíl od ČR není tato oblast dostatečně systémově podchycena – policie nemá povinnost v případě zjištění násilí kontaktovat intervenční centrum, školská zařízení reagují z mé zkušenosti na podezření z týrání pozdě. Potýkají se s problémem vhodné sociální služby pro dlouhodobě týrané děti, které se samy začínají chovat jako agresor – takové dítě nemají kam umístit.

V SR musí absolvovat, dle zákona č. 219/2014 Z. z., sociální pracovník vysokoškolské vzdělání druhého stupně v oboru sociální práce, asistent sociální práce prvního stupně. Další vzdělávání v rámci svého pracovního zařazení si zaměstnanci obvykle hradí sami, zaměstnanec nemá zákonnou povinnost (oproti ČR) splnit určitý počet hodin vzdělávání. V některých organizacích sociální pracovníci uváděli, že absolvují vzdělávací kurzy v ČR (větší nabídka, lepší úroveň).

Měření kvality a efektivity

V rámci studijní cesty jsme navštívili několik organizací, které se zaměřují na poskytování sociálních služeb. Velmi zajímavou zkušeností byla návštěva organizace Návrat, o. z., která se ve své činnosti zabývá zajištěním kvalitní rodinné péče dětem umístěným v institucích i v rodinách. Vzhledem k tomu, že práce s rodinou je dlouhodobý proces, je efektivita poskytované péče hůře měřitelná. Jedním z možných ukazatelů je opakované využívání konkrétní sociální služby – klient je se službou spokojený a vrací se.

Další organizací, kterou jsme navštívili, byla Integra, která kvalitu služeb zajišťuje pravidelným vyhodnocováním individuálních plánů klientů, a také setkáváním multidisciplinárního týmu (rodiče + odborní zaměstnanci + klient).

Novým tématem bylo pro mě pojetí profesionálního rodičovství v SR. Profesionální rodič se stává zaměstnancem dětského domova, nesmí vykonávat jiné zaměstnání a o dítě do 6 let věku se stará v rodinném prostředí.

Celkové zhodnocení studijní cesty

V SR vidím také nesoulad koncepce rozvoje sociálních služeb s komunitním plánováním, které je zde (na rozdíl od ČR) v počátcích. Není dostatečně pokrytá síť služeb (některé sociální služby jsou dostupné pouze ve velkých městech), nedostatečně rozvinutý systém měření kvality a efektivity sociální práce. Na druhou stranu jsem byla překvapena z elánu a nadšení jednotlivých sociálních pracovníků pro svou práci, a i když se v mnoha případech potýkají s problémy, snaží se svou práci dělat opravdu poctivě a správně.

Závěr

Studijní cesty proběhly úspěšně, účastníci – sociální pracovníci ji hodnotily jako užitečnou. Domnívám se, že podstatným přínosem studijních cest bylo nejen obohacení zúčastněných sociálních pracovníků o nové zkušenosti a informace o sociální práci na Slovensku, ale především posílení sebeuvědomění, jejich identity a sounáležitosti s profesí, prevence syndromu vyhoření a navázání nových kontaktů nejen se slovenskými kolegy, ale také mezi sociálními pracovníky z ČR a organizacemi, ve kterých působí.

Všem sociálním pracovníkům, které se studijní cesty zúčastnily, děkujeme za jejich aktivní přístup, zajímavé dotazy a podněty k diskusi během přednášek v navštívených organizacích.

Na závěr bychom chtěli poděkovat kolegům na Slovensku, kteří byli tak laskaví a uvolnili kousek svého času na to, aby nám představili nejen jejich práci, ale často i vize a hodnoty, které organizace, ve které působí, sdílí. Velmi si vážíme jejich ochoty nám předat co nejvíce informací a přejeme jim mnoho dalších úspěchů nejen v profesním životě.

Váš tým Profiků II

Kontakty

Realizační tým projektu Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II

Bc. Petra Nebeská, DiS.: věcný gestor projektu

e-mail: petra.nebeska@mpsv.cz

Mgr. Lucie Mičínová: odborný metodik

e-mail: lucie.micinova@mpsv.cz

tel.: 770 147 943

Mgr. Veronika Marešová: věcný gestor posilování kompetencí sociálních pracovníků

e-mail: veronika.maresova1@mpsv.cz

tel.: 778 475 265

Bc. Kristýna Dubinová, DiS.: věcný gestor osvěty sociální práce

e-mail: kristyna.dubinova@mpsv.cz

tel.: 770 147 925

Veronika Nájemníková: odborná asistentka

e-mail: veronika.najemnikova@mpsv.cz

tel.: 770 147 941

doc. PhDr. Marie Macková, Ph.D.: Věcný gestor pilotního nastavení SP

e-mail: marie.mackova1@mpsv.cz

tel.: 770 116 505

Mgr. Tereza Šafářová: projektový manažer

e-mail: tereza.safarova@mpsv.cz

tel.: 221922121

Ing. Jarmila Tůmová: finanční manažer

e-mail: jarmila.tumova@mpsv.cz

tel.: 221923214

Použité zdroje:

Zákon č. 219/2014 Z.z., o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Informácie zo Slovenskej komory soc. pracovníkov a asistentov sociálnej práce a informácie z Asociácie vzdelávateľov v soc. práci na SVK.

Publikace ze zahraničních studijních cest – Slovensko

Projekt Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II

Registrační číslo projektu: CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751

Praha – srpen 2018

Recenzent: Mgr. Andrea Faltysová, DiS., MBA

Vydalo: Ministerstvo práce a sociálních věcí
Na Poříčnickém právu 1/376
128 01 Praha 2

www.mpsv.cz

ISBN: 978-80-7421-186-7

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Sešit sociální práce byl vydán v rámci projektu MPSV – „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce II“, reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/15_017/0003751, financováno z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Zaměstnanost a státního rozpočtu České republiky.